

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aika 18.11.2024, klo 17:00 - 19:45

Paikka Tampere-talo, kokoustila Duetto 1-2

Käsitellyt asiat

- § 172 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 173 **Pöytäkirjan tarkastus**
- § 174 **Läsnäolo- ja puheoikeudet**
- § 175 **Tiedoksi merkittävät asiat**
- § 176 **Tampereen kaupungin hallintosäännön muuttaminen**
- § 177 **Asemakaava nro 8835, Ruotula, Jaakonmäenkatu 1**
- § 178 **Valtuustoaloite älyn lisäämiseksi kaupungin roskakoreihin - Joonas Kiviranta ym.**
- § 179 **Valtuustoaloite julkisten saniteettitilojen lisäämiseksi keskustaan kesäkaudelle - Antti Moisander ym.**
- § 180 **Valtuustoaloite epäasiallisen käytöksen ja häirinnän kitkemiseksi kaupungin luottamustoimielimissä - Inna Rokosa ja Sofia Julin**
- § 181 **Valtuustoaloite jäätatujen tekemistä koskevan lopettamispäätöksen arvioimiseksi uudelleen - Pia Viitanen ym.**
- § 182 **Valtuustoaloite vaikutusarvioiden tekemiseksi järjestöjen ja muun kolmannen sektorin työn merkityksestä - Ulla-Leena Alppi ym.**
- § 183 **Nuorisovaltuuston aloite sivistys- ja kulttuurilautakunnan alaisen nuorisajaoston perustamisesta Tampereen kaupunkiin**
- § 184 **Nuorisovaltuuston aloite koulujen säännöllisestä yhteisöllisestä toiminnasta**
- § 185 **Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet**
- § 186 **Kokousraportit**
- Lisäpykälät**
- § 187 **LISÄPYKÄLÄ: Eron myöntäminen maakuntavaltuuston varajäsenen luottamustoimesta sekä täydennysvaali**
- § 188 **LISÄPYKÄLÄ: Eron myöntäminen maakuntavaltuuston varajäsenen luottamustoimesta sekä täydennysvaali**
- § 189 **LISÄPYKÄLÄ: Valtuutetun, kaupunginhallituksen varajäsenen, yhdyskuntalautakunnan jäsenen ja maakuntavaltuuston jäsenen luottamustoimen päättyminen**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Saapuvilla olleet jäsenet

Nurminen Ilmari, puheenjohtaja
Järvenpää Elina, 1. varapuheenjohtaja
Mustakallio Jaakko, 2. varapuheenjohtaja
Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja
Aaltonen Teemu
Aleksovski Atanas
Alppi Ulla-Leena
Caglayan Merve
Dundar-Järvinen Aila
Eskelinen Riina-Eveliina
Evilä Tommi
Grönroos Arto
Gustafsson Jukka, poistui 18:04
Haapa-aho Olga
Helimo Matti
Hiitti Antti
Hinkka Petteri, varajäsen
Höyssä Matti
Ikonen Anna-Kaisa
Ivanoff Antti
Julin Sofia
Jussila Anne-Mari
Jäntti Aleks
Järvinen Matti
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kaleva Lassi
Kallio Kalle, varajäsen, saapui 18:04
Kampman Ulla
Kiviranta Joonas
Kostiainen Leena
Kummola Kalervo
Kunnari Kukka, varajäsen
Kuusipalo Saana
Lahtinen Jussi, varajäsen
Leino Ida
Liimola Anne
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Machaal Mahmoud
Markkanen Jouni
Minkkinen Minna
Moisio Jani, varajäsen
Molari Anni
Mäkeläinen Suvi, varajäsen
Ovaska Jouni
Puolimatka Marika

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pursiainen-Hautala Sirpa
Raevaara Arne
Rajala Petri
Reito Lotta, varajäsen
Rokosa Inna
Salmijärvi Mirja
Sareila Hanna
Sasi Ilkka
Schafeitel Yrjö, varajäsen
Sirén Jouni
Siuro Petri
Stenhäll Jaakko
Suomela Iiris
Taina Anneli
Tanus Sari
Tapio Mitja
Tolonen Johannes, varajäsen
Tynkkynen Oras
Vigelius Joakim
Viitanen Pia
Vikman Sofia

Muut saapuvilla olleet

Kaunisto Kalle, hallintosihteeri, sihteeri
Hukkanen Eetu, nuorisovaltuuston edustaja
Kannonlahti Katja, viestintäjohtaja
Klami Laura, lakiasiainjohtaja
Nikko Patricia, juristi
Nurminen Mikko, johtaja
Perämaa Juha, juristi
Priimägi Oliver, nuorisovaltuuston edustaja
Viitaniemi Riikka, johtava juristi
Yli-Rajala Juha, konsernijohtaja

Poissa

Halonsaari Miila
Hanhela Milka
Hanhilahti Vilhartin
Kivistö Anneli
Moisander Antti
Porttikivi Ilkka
Puisto Sakari
Vallin Veikko

Allekirjoitukset

Ilmari Nurminen

Kalle Kaunisto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Puheenjohtaja

Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Jouni Sirén

Petri Siuro

muut allekirjoittajat

Elina Järvenpää
puheenjohtaja osan §:ää 182

Laura Klami
lakiasiainjohtaja

Patricia Nikko
juristi

Juha Perämaa
juristi

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 26.11.2024 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Kalle Kaunisto, hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

§ 172

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Merkittiin, että valtuuston vahvuus oli 67 valtuutettua.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Ylimääräisten asioiden käsiteltäväksi ottaminen

Puheenjohtajan esityksestä valtuusto päätti yksimielisesti ottaa käsiteltäväksi lisäesityslistalla olevat asiat:

§ 187 Eron myöntäminen maakuntavaltuuston varajäsenen luottamustoimesta sekä täydennysvaali (lisäpykälä)

§ 188 Eron myöntäminen maakuntavaltuuston varajäsenen luottamustoimesta sekä täydennysvaali (lisäpykälä)

§ 189 Valtuutetun, kaupunginhallituksen varajäsenen, yhdyskuntalautakunnan jäsenen ja maakuntavaltuuston jäsenen luottamustoimen päättyminen (lisäpykälä)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

§ 173

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Jouni Sirén ja Petri Siuro (varalle Jaakko Stenhäll ja Iiris Suomela).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 25.11.2024.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

§ 174

Läsnäolo- ja puheoikeudet

Päätös

Myönnettiin läsnäolo- ja puheoikeus tässä kokouksessa:

§:n 176 kohdalla johtava juristi Riikka Viitaniemi

§:n 177 kohdalla johtaja Mikko Nurminen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

§ 175

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Hiljainen hetki

Valtuusto hiljeni kunnioittamaan edesmenneen entisen luottamushenkilön, apulaiskaupunginjohtajan ja tilaajajohtajan Lasse Eskosen muistoa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 176, 18.11.2024

Kaupunginhallitus, § 432, 04.11.2024

§ 176

Tampereen kaupungin hallintosäännön muuttaminen

TRE:456/00.01.01/2024

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 176

Valmistelija / lisätiedot:

Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Johtava juristi Riikka Viitaniemi, puh. 050 526 3225 ja juristi Patricia Nikko, puh. 0400 239 710, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Valtuuston 23.1.2017 hyväksymään ja 22.4.2024 viimeksi muuttamaan hallintosääntöön sekä sen liitteeseen "luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset" hyväksytään liitteiden mukaiset muutokset.

Hallintosäännön muutokset tulevat voimaan 1.1.2025.

Tiedoksi

konsernihallinto-palvelualueet-liikelaitos

Liitteet

1 Kh 4.11.2024 Hallintosäännön muutokset 1.1.2025

2 Kh 4.11.2024 Hallintosäännön liite 1, Luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset, liitteen muutokset 1.1.2025

3 Kv 18.11.2024 Hyväksytty hallintosääntö 1.1.2025

4 Kv 18.11.2024 Hyväksytty hallintosäännön liite 1, Luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset

---

Kaupunginhallitus, 04.11.2024, § 432

Valmistelijat / lisätiedot:

Klami Laura

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Valtuuston 23.1.2017 hyväksymään ja 22.4.2024 viimeksi muuttamaan hallintosääntöön sekä sen liitteeseen "luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset" hyväksytään liitteiden mukaiset muutokset.

Hallintosäännön muutokset tulevat voimaan 1.1.2025.

Perustelut

Valtuusto on hyväksynyt muutoksia kaupungin hallintosääntöön viimeksi 22.4.2024 ja ne ovat tulleet voimaan 1.5.2024.

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025. Kuntalain mukaisena yhteisenä toimielimenä julkisten työvoimapalveluiden viranomaistehtäviä koskevissa asioissa toimii Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto. Elinvoima- ja osaamislautakunnan kokeilulain mukainen toimivalta lakkaa ja nämä tehtävät tulee poistaa hallintosäännöstä.

Uusi rakentamislaki on hyväksytty tulemaan voimaan 1.1.2025.

Rakentamislaki edellyttää, että hallintosäännössä määritellään päätöksentekijä kunnan tehtäväksi rakentamislaisissa säädettyjen tehtävien osalta. Osa näistä tehtävistä määrätään yhdyskuntalautakunnalle. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävät ja päätösvalta on yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaostolla.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan tehtäviin on 20 §:ään lisättävä "muut hyvinvointia ja asukasosallisuutta edistävät palvelut", koska lautakunta päättää niihin liittyvistä avustuksista.

Tampereen Kaupunkiliikenne Oy aloittaa toimintansa 1.1.2025.

Kaupunkiliikenne liikelaitos ja sen toimitusjohtajaa ja johtokuntaa koskevat kohdat tulee poistaa hallintosääntöteksteistä. Johtokunnan jäsenten luottamustoimi päättyy 31.12.2024.

Salassa pidettävien asioiden käsittelyssä läsnä olevat henkilöt on tarve täsmentää 126 §:ään.

Aloiteoikeutta koskevaa 144 §:ää on tarve täsmentää lisäämällä neuvosto yhdeksi tahoksi, jolla on oikeus tehdä aloite. Neuvostoja ovat kaupungin vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja maahanmuuttajaneuvosto.

Viittaus Tampereen Sähkölaitos -konserniin 16 §:ssä tulee muuttaa Tampereen Energia -konserniin nimenmuutoksen vuoksi.

Edellä mainituista muutoksista johtuvia teknisiä korjauksia tulee pykälänumerointiin ja myös tarkentavia viittauksia Sara Hildénin taidemuseon johtokuntaan lisätään.

Hallintosäännön liitteen luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset 12 §:n mukaan palkkioita ja korvauksia tarkistetaan tarvittaessa kerran valtuustokaudessa kaupunginhallituksen esityksestä. Vuoden 2025 kunta- ja aluevaalien johdosta vaalitoimielinten palkkioita on syytä korottaa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Palkkioihin ei esitetä tässä vaiheessa muita muutoksia. Lisäksi koulutustilaisuuksista ja oman tietoliikenneyhteyden käytöstä maksettaviin korvauksiin sekä pormestariston pysäköintilupiin liittyviä teknisiä täsmennyksiä on syytä tehdä palkkioliitteeseen.

Pormestarin ja apulaispormestareiden palkat toimikaudelle 2025–2029 valmistellaan erikseen.

Tiedoksi

konsernihallinto-palvelualueet-liikelaitos

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtava juristi Riikka Viitaniemelle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Liitteet

1 Kh 4.11.2024 Hallintosäännön muutokset 1.1.2025

2 Kh 4.11.2024 Hallintosäännön liite 1, Luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset, liitteen muutokset 1.1.2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 177, 18.11.2024

Yhdyskuntalautakunta, § 106, 16.04.2024

Yhdyskuntalautakunta, § 269, 22.10.2024

Kaupunginhallitus, § 431, 04.11.2024

§ 177

Asemakaava nro 8835, Ruotula, Jaakonmäenkatu 1

TRE:5713/10.02.01/2020

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 177

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Projektiarkkitehti Ritva Kuusisto, puh. 040 182 6992, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Asemakaavaehdotus nro 8835 (päivätty 9.10.2023, tarkistettu 2.4.2024 ja 7.10.2024) hyväksytään.

Kokouskäsitely

Puheenjohtaja totesi käsittelyn aluksi:

Esityslistan julkaisen jälkeen on lisätty päivitetty liite Kv 18.11.2024 Asemakaava 8835, tekninen korjaus 8.11.2024. Liitteessä on korjattu yhdyskuntalautakunnan 22.10.2024 hyväksymässä kaavakartassa ollut kirjoitusvirhe meluseinämerkinnässä. Liite on luettavissa Selmassa ja verkossa.

Todettiin tämä lisäys kaupunginhallituksen valmisteluun.

Tiedoksi

hakijat, Aila Taura, Virpi Ekholm, Sirpa Lehtonen, asemakaavaavustajat@tampere.fi, Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan maakuntamuseo, Sirpa Lehtonen, Jaana Huttunen

Liitteet

- 1 Liite yla 22.10.2024 Asemakaava
- 2 Liite yla 22.10.2024 Asemakaavan selostus
- 3 Liite yla 22.10.2024 Asemakaavan seurantalomake
- 4 Liite yla 22.10.2024 Rakentamistapaohje

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

5 Liite ylä 22.10.2024 Kaupungin vastine lausuntoihin
6 Liite ylä 22.10.2024 Lausunto liito-oravan kulkuyhteyksistä
7 Kv 18.11.2024 Asemakaava 8835, tekninen korjaus 8.11.2024

Yhdyskuntalautakunta, 16.04.2024, § 106

Valmistelijat / lisätiedot:
Karppinen Elina

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Asemakaavaehdotus nro 8835 (päivätty 2.4.2024) hyväksytään asetettavaksi julkisesti nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Asemakaavaehdotus esitetään nähtävilläolon jälkeen kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.

Perustelut

Kaupunkiympäristön palvelualue on valmistellut 16.4.2024 päivätyn asemakaavanmuutoksen nro 8835. Asian hyväksyminen kuuluu kaupunginvaltuuston toimivaltaan.

Kaavan valmistelussa on laadittu viitesuunnitelma, liikennemeluselvytys, pihasuunnitelma, viherkerroinlaskelma, hulevesiselvytys, hulevesikartta, huleveden valuma-alueet -kartta, luonnosvaiheessa jätettyjen mielipiteiden vastineet, sekä tarkistettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Kaavaan liittyvät selvitykset, suunnitelmat ja havainnekuvat sekä muuta lisätietoa on löydettävissä osoitteesta: www.tampere.fi/kaavat/8835.

Diaarinumero: TRE:5713/10.02.01/2020

Kaavan laatija: Tampereen kaupunki, kaupunkiympäristön suunnittelu, asemakaavoitus, projektiarkkitehti Ritva Kuusisto

Kaava-alueen sijainti ja luonne

Suunnittelualue sijaitsee Ruotulan kaupunginosassa, noin neljän ja puolen kilometrin päässä kaupungin keskustasta. Suunnittelualue muodostuu korttelista 4889, joka on kokonaisuudessaan tonttia 1, ja sen laajuus on noin 2,2 ha.

Ruotula oli Tampereen ensimmäinen aluerakennuskohde, jonka asemakaava laadittiin kokonaisuutena ja jonka rakentamisessa käytettiin betonitekniikkaa laajasti kerrostaloista pientaloihin saakka. Alueen korkeimmat kerrostalot, joihin kuuluvat myös kaavanmuutosalueen Ruotulan tornit, on rakennettu selänteen lakialueille. Pientalot on sijoitettu alemmas rinteisiin ja alueen keskelle, savipohjaiselle peltoaukealle on sijoitettu puisto, jossa on entisestä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

kosteikkopainanteesta muotoiltu lampi. Alueen rakennusten suunnittelusta vastasi arkkitehtitoimisto Vahtera & Heino ja toteutuksesta rakennusliike Mattinen & Niemelä. Suunnittelusta ja toteutuksesta johtuen alueen arkkitehtuuri ja kokonaisilme ovat yhtenäiset ja alue on myös säilyttänyt piirteensä hyvin näihin päiviin saakka. Rakennuskannan ohella merkittävä arvotekijä alueella ovat pihat, joita luonnehtii luonnonpuustoa täydentämään istutetut koivut ja talojen ympärille sijoittuvat nurmialueet. Arvokkaana kokonaisuutena alue kuuluu Tampereen kantakaupungin yleiskaavan 2040 maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti huomioitavaan rakennetun kulttuuriympäristön kohteeseen M16, ja se on myös määritelty Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetun kulttuuriympäristön alueeksi.

Kaavan tavoitteet

Hakijan tavoitteena on asumisen rakennusoikeuden lisääminen korttelissa. Kaupungin tavoitteena on kaupunkistrategian mukainen yhdyskuntarakenteen tiivistäminen tehokkaan joukkoliikenteen vyöhykkeellä, tulevan raitiotiepysäkin läheisyydessä. Tärkeää on myös nykyistä rakennettua kulttuuriympäristöä luontevasti täydentävä rakentaminen sekä viihtyisä ja vihreä asuinympäristö. Alueen eteläosassa on turvattava liito-oravan ekologinen yhteys ja myös keskuspuistoverkoston väliset virkistysyhteydet.

Asemakaavaprosessin vaiheet

Asemakaavan aloitusvaihe

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja valmisteluaineistoa oli nähtävillä 27.5.-17.6.2021. Siitä saatiin kaksi asukasmielipidettä, yksi yhdistyksen mielipide ja viisi viranomaislausuntoa. Palaute koski lähinnä kulttuuriympäristön arvojen huomioon ottamista ja liikennemelua.

Asemakaavan valmisteluvaihe

Asemakaavan valmisteluaineisto oli nähtävillä 12.10.-2.11.2023. Aineistosta saatu palaute käsitti seitsemän lausuntoa ja yhden yksityishenkilön jättämän mielipiteen. Merkittävien viranomaispalautteissa esille nousut seikka oli suunniteltujen talotyyppien ja niiden sijoittumisen vaikutus Ruotulan maakunnallisesti merkittäviin arvoihin.

Asemakaavan keskeinen sisältö

Korttelissa on tällä hetkellä viisi pistetaloa, joiden yhteenlaskettu ala on 10 980 k-m². Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan kolmen uuden, seitsemänkerroksisen pistetalon rakentaminen. Niiden yhteenlaskettu pääkäyttötarkoituksen mukainen rakennusoikeus on 7960 k-m². Uudet pistetalot on sijoitettu tontin itä- ja länsireunoille.

Tontille on asemakaavassa varattu 196 autopaikkaa ja varauksia pysäköintialueille on eri puolilla tonttia. Merkittävä osa pysäköinnistä sijoittuu Tornimäenkadun varteen, johon sijoittuu myös

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

tasopysäköintiratkaisu. Sen maanpinnan yläpuolelle sijoittuvalla pysäköintikannella olevat, Tornimäenkadun puoleiset autopaikat on merkitty katettaviksi, jolloin rakennelmasta tulee riittävän korkea suojaamaan korttelin sisäosia melulta.

Kortteli on osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi, jolla ympäristö säilytetään (AK-5/s): Alue muodostaa kulttuurihistorian, rakennushistorian, viherympäristön ja kaupunkikuvan kannalta arvokkaan kokonaisuuden, jonka merkittävyys perustuu yhtenäisyyden säilymiseen ja tyylinmukaiseen kokonaisvaikutelmaan. Asuinkerrostaloja ei saa purkaa. Alueen täydennysrakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että rakennuksen julkisivut rakennusaineen, mittasuhteiden, pintamateriaalien ja värityksen suhteen sopeutuvat kokonaisuuteen. Piha-alueet tulee säilyttää vihreinä ja luonnonmukaisina.

Liito-oravaa varten on varattu tontille kaksi ekologista käytävää merkinnällä sl-18: toinen tontin länsireunaan, mutta koska se on kapea, on varattu myös toinen läntisimmän pistetalon itäpuolelle siten, että liitomatkaa pysäköintialueen yli lyhentää alueen keskelle istutettava puu.

Lausunnot

Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan maakuntamuseo

Tiedoksi

Pirkanmaan ELY-keskus, Anssi Kankaanpää, Sirpa Lehtonen, Jaana Huttunen, Ritva Kuusisto

Kokouskäsitely

Elina Karppinen oli paikalla kokouksessa asiantuntijana.

Liitteet

- 1 Liite yla 16.4.2024 Asemakaava
  - 2 Liite yla 16.4.2024 Asemakaavan selostus
  - 3 Liite yla 16.4.2024 Asemakaavan seurantalomake
  - 4 Liite yla 16.4.2024 Rakentamistapaohje
-

Yhdyskuntalautakunta, 22.10.2024, § 269

Valmistelijat / lisätiedot:
Karppinen Elina

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Asemakaavaehdotus nro 8835 (päivätty 9.10.2023, tarkistettu 2.4.2024 ja 7.10.2024) hyväksytään ja esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.

Perustelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunkiympäristön palvelualue on valmistellut 9.10.2023 päivätyn ja 2.4.2024 sekä 7.10.2024 tarkistetun asemakaavamuutoksen nro 8835. Asian hyväksyminen kuuluu kaupunginvaltuuston toimivaltaan.

Asemakaava-aineisto on osoitteessa www.tampere.fi/kaavat/8835.

Diaarinumero: TRE:5713/10.02.01/2020

Kaavan laatija: Tampereen kaupunki, kaupunkiympäristön suunnittelu, asemakaavoitus, projektiarkkitehti Ritva Kuusisto

Asemakaavaehdotus oli nähtävillä 18.4.-20.5.2024 ja siitä saatiin kolme lausuntoa. Muistutuksia kaavasta ei jätetty. Päätöksen liitteenä on kaupungin vastine lausuntoihin ja Sitowisen laatima asiantuntijalausunto liito-oravan kulkuyhteyksistä, jota on käytetty apuna kaupungin vastineen laatimisessa. Alkuperäiset lausunnot ovat päätöksen liitteinä.

Pirkanmaan ELY-keskuksen antaman lausunnon luontoa käsittelevässä osuudessa kiinnitettiin huomiota liito-oravien kulkuyhteyteen alueen läpi. Kaavakarttaan on merkitty sl-18-alue, jolla pyritään säilyttämään ja kehittämään liito-oravien kulkuyhteyttä, mutta ELY-keskus katsoi, ettei merkinnän laajuus riitä kulkureitin turvaamiseen. Paras keino turvata liito-oravien mahdollinen kulkureitti olisi ELY:n mielestä jättää kaava-alueen länsireunaan sijoitettu uudisrakennus rakentamatta ja mikäli uudisrakennukselle ei löydy vaihtoehtoista sijaintia, eikä hankkeen rakennusoikeutta ole mahdollista vähentää, tulisi kulkuyhteyttä vahvistaa muilla keinoilla. ELY-keskus katsoo myös, että uudisrakennuksen vierelle nykyiselle puustoiselle alueelle sijoittuva parkkialue sekä leikki- ja oleskelualue on syytä poistaa ja sl-18 merkintää laajentaa uudisrakennukseen asti. Uudisrakennuksen rakennusala ja sijaintia on tarpeen tarkastella myös siten, että sen ja olemassa olevan rakennuskannan väliin jää mahdollisimman leveä alue. Lisäksi Jaakonmäenkadun varsi on syytä osoittaa puustoisena säilytettäväksi/istutettavaksi alueeksi.

Melun osalta ELY-keskuksen lausunnossa todettiin, että mikäli vaatimukset täyttäviä ratkaisuja ei ole, tulisi arvioida kaavan toteutuskelpoisuutta, sillä rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava maankäyttö- ja rakennuslain 117 f §:n mukaisesti tarvittavasta meluntorjunnasta sekä ulko-oleskelu- että rakennusten sisätilojen osalta.

ELY-keskuksen liikennevastuualue toi esille nykyisten katuliittymien kaistajärjestelyjen parantamistarpeet yhdessä kaupungin kanssa mm. Jaakonmäenkadun liittymässä. Edelleen he totesivat, että melutasoihin voi tulevaisuudessa jossain määrin vaikuttaa Teiskontien pohjoispuolelle rakentuvan Alasjärven länsipuolen asemakaava-alueen rakennusmassojen ja muiden rakenteiden melua heijastava vaikutus. Tämä tulee pyrkiä estämään tien pohjoispuolelle sijoittuvien rakennusmassojen ja rakenteiden sijoittelussa ja seinärakenteissa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pirkanmaan liitto totesi lausunnossaan, että sen luonnoksesta antama palaute on otettu kaavaehdotusta laadittaessa kiitettävällä tavalla huomioon eikä liitto anna viranhaltijapäätöstä kaavaehdotuksesta.

Pirkanmaan maakuntamuseo totesi lausunnossaan, että kaavaehdotus on kulttuuriympäristön arvojen osalta asianmukainen.

Lausunnoista johtuen kaavaan ei tehty tarkistuksia.

Kaupungin toimialojen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa käytyjen neuvottelujen ja tarkentuneen suunnittelun myötä kaavaan tehtiin seuraavia tarkistuksia:

- Korttelissa tällä hetkellä olevien rakennusten rakennusoikeudet on korjattu yhtäpitäviksi maanvuokrasopimuksessa mainitun rakennusoikeuden kanssa.
- Korttelissa tällä hetkellä olevien rakennusten kerrosluvut on korjattu Tampereen maanpäällisellä kellarilla rakennettujen kerrostalojen kerrosluvun merkitsemistä koskevan linjauksen mukaisiksi.
- Kortteliin rakennettavien uusien rakennusten osalta rakennusoikeuksiin on lisätty varastotilojen kerrosalaneliömetrit.
- Osoitettu rakennusaloja mahdollisesti myöhemmin rakennettavia pyöräkatoksia tai pihavarastoja varten.
- Lisätty tonttirajat ja tonttinumerot.
- Pinnanmuotoja, pihvoja ja jätehuoltoa koskeviin määräyksiin on lisätty kaavamääräys yhtenäisen pihasuunnitelman esittämisestä myös rakennuslupavaiheessa.
- Viherkerrointa koskevissa määräyksissä on korjattu hulevesien viivyttämistä koskeva määräys korttelikohtaiseksi ja lisätty määräys, joka koskee viherkertoimen tavoitetason täyttymistä korttelikohtaisesti.
- Lisätty hulevesiä koskeva määräys, joka koskee vain kortteliin vuoden 2024 jälkeen rakennettavia rakennuksia ja rakennelmia.
- Muutettu korttelin itäpäässä olevan istutettavan alueen osan merkintä alueeksi, jolle on muodostettava painanne hulevesien viivyttämistä varten.
- Muutettu rakennusten massoittelu ja julkisivut -määräyksissä olevia ikkunoita ja sisäänkäyntikatoksia koskevia määräyksiä.
- Tehty pieniä päivityksiä rakentamistapaohjeeseen.

Tarkistukset ovat luonteeltaan teknisiä tai vähäisiä, eivätkä edellytä kaavaehdotuksen asettamista uudelleen nähtäville.

Tiedoksi

Valtuuston päätöksestä: hakijat, Aila Taura, Virpi Ekholm, Sirpa Lehtonen, asemakaavaavustajat@tampere.fi, Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan maakuntamuseo, Sirpa Lehtonen, Jaana Huttunen

Kokouskäsitely

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Jouni Sirén ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten evästettynä, että rakennusten julkisivut määrätään toteutettavaksi rapattuina.

Tiina Leppänen-Kaarsalo kannatti ehdotusta.

Koska oli tehty kannatettu palautusehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan äänestysesitys: Asian palauttaminen uudelleen valmisteltavaksi = JAA, Asian käsittelyn jatkaminen = EI

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Asian palauttaminen uudelleen valmisteltavaksi hylättiin äänin 4-9.

Asian käsittelyä jatkettiin.

Äänestykset

Asian palauttaminen uudelleen valmisteltavaksi = JAA, Asian käsittelyn jatkaminen = EI

Kyllä

Sirén Jouni
Leppänen-Kaarsalo Tiina
Moisander Antti
Leino Terhi

Ei

Ahonen Reeta
Vuorio Jaakko
Ivanoff Antti
Porttikivi Ilkka
Järvinen Matti
Mikkonen Tiina
Aaltonen Teemu
Saari Jari
Heino Leena

Liitteet

- 1 Liite yla 22.10.2024 Asemakaava
  - 2 Liite yla 22.10.2024 Asemakaavan selostus
  - 3 Liite yla 22.10.2024 Asemakaavan seurantalomake
  - 4 Liite yla 22.10.2024 Rakentamistapaohje
  - 5 Liite yla 22.10.2024 Lausunto liito-oravan kulkuyhteyksistä
  - 6 Liite yla 22.10.2024 Kaupungin vastine lausuntoihin
-

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asemakaavaehdotus nro 8835 (päivätty 9.10.2023, tarkistettu 2.4.2024 ja 7.10.2024) hyväksytään.

Perustelut

Asemakaavalla mahdollistetaan rakennusoikeuden lisääminen Ruotulan kaupunginosan korttelissa 4889, joka muodostaa tontin 1. Kortteli sijaitsee tehokkaan joukkoliikenteen vyöhykkeellä, jossa asutusta tiivistetään Tampereen strategian mukaisesti.

Suunniteltava alue sijaitsee Ruotulan rakentumisperiaatteen mukaisesti kallioisella mäellä. Korttelissa on tällä hetkellä viisi pistetaloa, jotka edustavat betonirakentamisen varhaista vaihetta ja sijoittuvat väljästi vihreään ympäristöön. Suunnittelualueen pinta-ala on 21 548 m² ja nykyisten rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on 10 800 k-m². Kaavalla osoitettavien kolmen uuden rakennuksen yhteenlaskettu, pääkäyttötarkoituksen mukainen rakennusoikeus on 8050 k-m². Tontin tehokkuusluku on näin nousemassa 0,51:stä 0,87:ään.

Kaavasunnittelussa keskeisimpiä asioita on melusuojauksen ohella ollut kulttuuriympäristön arvojen säilyttäminen muuttuvassa tilanteessa. Kaavassa tehdyt ratkaisut ovat suuntautuneet toisaalta viherympäristön arvojen säilyttämiseen tiivistyvistä maankäytöstä huolimatta ja toisaalta uusien rakennusten rakennustavan ohjaamiseen alueen rakennetun ympäristön arvoja vahvistaviksi. Kaavanmuutosalue on merkitty merkinnällä AK-5/s: "Asuinkerrostalojen korttelialue, jolla ympäristö säilytetään. Alue muodostaa kulttuurihistorian, rakennushistorian, viherympäristön ja kaupunkikuvan kannalta arvokkaan kokonaisuuden, jonka merkittävyys perustuu yhtenäisyyden säilymiseen ja tyylinmukaiseen kokonaisvaikutelmaan. Asuinkerrostaloja ei saa purkaa. Alueen täydennysrakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että rakennuksen julkisivut rakennusaineen, mittasuhteiden, pintamateriaalien ja värityksen suhteen sopeutuvat kokonaisuuteen. Piha-alueet tulee säilyttää vihreinä ja luonnonmukaisina". Tontille on asemakaavassa varattu 196 autopaikkaa. Pysäköintialueita on sijoitettu eri puolille tonttia, mutta merkittävä osa paikoista sijoittuu Tornimäenkadun varteen. Kaavassa on useita merkintöjä, joilla pyritään siihen, että tontin vihreä ilme ja sitä kautta alkuperäinen ajatus "metsälähiöstä" säilyisivät. Tärkein niistä on korttelin eteläosaan osoitettu alue, jolla olemassa oleva puusto on säilytettävä siten, että sallitaan vain maiseman hoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet, ja että puustoa täydennetään tarpeen mukaan uusintaistutuksilla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksi

hakijat, Aila Taura, Virpi Ekholm, Sirpa Lehtonen, asemakaavaavustajat@tampere.fi, Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan maakuntamuseo, Sirpa Lehtonen, Jaana Huttunen

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Liitteet

- 1 Liite yla 22.10.2024 Asemakaava
- 2 Liite yla 22.10.2024 Asemakaavan selostus
- 3 Liite yla 22.10.2024 Asemakaavan seurantalomake
- 4 Liite yla 22.10.2024 Rakentamistapaohje
- 5 Liite yla 22.10.2024 Kaupungin vastine lausuntoihin
- 6 Liite yla 22.10.2024 Lausunto liito-oravan kulkuyhteyksistä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 178, 18.11.2024

Yhdyskuntalautakunta, § 237, 10.09.2024

Kaupunginhallitus, § 376, 30.09.2024

Kaupunginvaltuusto, § 158, 21.10.2024

§ 178

Valtuustoaloite älyn lisäämiseksi kaupungin roskakoreihin - Joonas Kiviranta ym.

TRE:3922/11.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 178

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Infrahallintapäällikkö Kimmo Myllynen, puh. 040 806 4794, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Joonas Kivirannan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Asia jäi pöydälle 21.10.2024 kokouksessa.

Tiedoksi

Joonas Kiviranta, Kimmo Myllynen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 10.09.2024, § 237

Valmistelijat / lisätiedot:
Tietäväinen Milko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Joonas Kivirannan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Joonas Kiviranta ja 9 muuta valtuutettua esittävät valtuustoaloitteessaan 16.5.2022, että kaupunki selvittää älyn lisäämistä olemassaoleviin roskakoreihin. Aloitteessa on todettu esimerkein kaupungin tekevän jo paljon siisteyden ylläpitämiseksi. Aloitteessa on esitetty teknologian, tarkemmin sanottuna roskakorien täyttöastetta ilmaisevien sensorien, hyödyntämistä astioiden tyhjennysvälin optimoimiseksi ja ylitäytön estämiseksi, jolloin jätehuoltokustannukset alenisivat ja siisteys paranisi. Esimerkkinä aloitteessa on mainittu, että Oulun kaupungissa seurataan tällaisella teknologialla noin tuhannen jäteastian täyttöasteita niiden tyhjennysvälin optimoimiseksi.

Kaupungin siisteys on ollut jatkuvasti keskusteluissa ja teemaan liittyen on laadittu muun muassa valtuustoaloitteita ja aiheesta, erityisesti puhtaanapidon tehostamistoimenpiteistä, on keskusteltu laajasti muun muassa nykyisen pormestarin johdolla. Puhtaanapitoa ja esimerkiksi siihen liittyviä osa-alueita, vastuita ja kaupungin käytäntöjä sekä toimenpiteitä on käsitelty laajasti muun muassa kahteen valtuustoaloitteeseen (TRE:3900/11.00.01/2018 ja TRE:6534/11.00.01/2019) laadituissa vastauksissa. Viimeisimpinä merkittäviksi luokiteltavista toimenpiteistä voidaan mainita keskustan puhtaanapitoluokituksen uudistaminen ja keskusta-alueella viime vuosina käyttöön otettu niin sanottu tehostettu puhtaanapito, jonka mahdollisesti kunnossapidon määrärahan kasvattaminen ja jolla kokemusten mukaan on saatu parannettua siisteyttä esimerkiksi Hämeenkadulla. Uudistetun keskustan puhtaanapitoluokituksen yhdyskuntalautakunta hyväksyi kokouksessaan lokakuussa 2023.

Vaikka yleisten alueiden siisteyttä on saatu parannettua, on kaupungissa joitakin erityisen haasteellisia, joskin melko pistemäisiä alueita. Esimerkkinä mainittakoon Tuomiokirkonkadun katuosuus Hämeenkadun ja Verkatehtaankadun välillä. Merkittävästä puhtaanapitotoimenpiteiden lisäämisestä huolimatta näkymä on ajoittain ollut erittäin epäsiisti. Kaupungin edustajat ovat muun muassa haastatelleet puhtaanapitoa suorittavia urakoitsijoita. Keskusteluissa urakoitsijat ovat tuoneet esille, että aamuyön tunteina näkymä voi kattavien puhtaanapitotoimenpiteiden jälkeen muuttua jopa puolessa tunnissa siististä erittäin epäsiistiksi, jopa lohduttoman näköiseksi. Havaintojen mukaan kaikki ihmiset eivät edes pyri toimittamaan roskia jäteastioihin, vaan heittävät ne suoraan kadulle.

Digitalisaatio ja teknologian kehittyminen ovat osaltaan edistäneet puhtaanapidon ja jätehuollon tehostamista muun muassa aloitteessa mainitulla tavalla. Tampereen kaupungin edustaja on ollut yhteydessä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Oulun kaupungin yleisten alueiden kunnossapidon asiantuntijoihin. Keskusteluissa on käynyt ilmi, että Oulun kaupungin yleisillä alueilla sijaitsevilla roska-astioissa ei ole käytössä astioiden täyttöastetta ilmaisevaa teknologiaa. Tampereen kaupungin edustaja on sittemmin ollut yhteydessä yksittäiseen Oulun seudun jätehuoltoyhtiölle palveluita tuottavaan toimijaan, jonka kanssa käydyissä keskusteluissa on käynyt ilmi, että heillä on laajasti käytössä sensortekniikkaa kiinteistöjen jätehuollossa ja sensorteknologiaa on pilotoitu Kempeleen kunnan yleisillä alueilla.

Tampereen kaupungin yleisillä alueilla sijaitsevista roska-astioista osassa on hyödynnetty täyttöastetta ilmaisevia sensoreita vuodesta 2015 tai 2016 alkaen. Käytössä olleet sensorit ovat täyttöasteen ilmaisemisen ohella ennustaneet tyhjennystarvetta sekä ilmoittaneet tyhjennystarpeesta. Vielä hiljattain kaikissa Tampereen kaupungin yleisillä alueilla sijaitsevilla syväkeräysastioissa (noin 140–150 kpl) oli asennettuina astioiden täyttöastetta ilmaisevat sensorit. Lisäksi sensoreita oli käytössä suuritilavuuksissa (2,5 m³) pintajäteastioissa. Sensoreilla varustettuja astioita oli parhaillaan noin 200 kappaletta. Käytössä olleet sensorit ovat tulleet käyttöikänsä päähän eivätkä ne ole enää toiminnassa. Tyypillisesti sensorteknologiaa hyödyntäen roska-astioiden täyttöaste on ollut luokkaa 70–80 % niitä tyhjennettäessä. Yksittäisissä tapauksissa täyttöaste on voinut olla suurempikin, mutta tällaisissa tilanteissa on kuitenkin huomioitava, että riskinä on ylitäyttö.

Sensoreiden hinta suhteessa tyhjennyksen hintaan on korkea, minkä vuoksi anturit eivät ole kannattavia harvoin tyhjennettävillä astioilla. Pienikokoisissa roska-astioissa, joiden tilavuus voi olla esimerkiksi 30, 60 tai 110 litraa, ja joita käytetään esimerkiksi viheralueilla sekä linja-autopysäkeillä, sensortekniikasta ei ole hyötyä. Tällaiset roska-astiat täyttyvät nopeasti, ja osa kohteista tyhjennetään esimerkiksi kerran tai kaksi kertaa viikossa ja osa jopa päivittäin.

Yleisesti kokemukset sensorteknologian hyödyntämisestä Tampereella ovat olleet positiivisia. Sensorteknologian avulla astiatyhjennyksiä on saatu optimoitua oikea-aikaisiksi, ja tyhjennysajoneuvojen ajoreitit suunniteltua taloudellisiksi. Täten on osaltaan saatu myös vähennettyä ympäristökuormitusta. Kuitenkaan ainakaan toistaiseksi ei kustannussyistä ole hankittu uusia sensoreita käyttöikänsä päähän tulleiden sensoreiden tilalle. Tampereen Infra Oy ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy määrivät yhteistyössä käytöstä poistuneiden sensoreiden datan (tyhjennyshistoria) pohjalta tarkoituksenmukaisen, vuodenaikaan sidoksissa olevan tyhjennysvälin eri puolilla kaupunkia sijaitseville astioille, joissa aiemmin oli hyödynnetty sensoreita. Täten sensorien keräämää dataa saatiin hyödynnettyä vielä antureiden elinkaaren päätyttyä.

Mahdollisia uusia sensorihankintoja tarkastellaan ja arvioidaan jatkossa seuraamalla erityisesti sensorteknologian ja -kustannusten kehittymistä. Yksi tarkasteltavista vaihtoehtoista on hankkia verrattain pieni määrä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

ensoreita ja kierrättää niitä roska-astioissa siten, että astiakohtaisesti saataisiin muodostettua tarkoituksenmukainen tyhjennysväli. Myös vaihtoehtoisia menettelytapoja astioiden täyttöasteen seurantaan ja tarkoituksenmukaisen tyhjennysvälin määrittämiseen on mahdollista kehittää.

Vastaus aloitteeseen on valmisteltu yhteistyössä kaupungin, Tampereen Infra Oy:n ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n asiantuntijoiden kanssa.

Tiedoksi

kh

Kokouskäsittely

Elina Karppinen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus, 30.09.2024, § 376

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Joonas Kivirannan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Joonas Kiviranta, Kimmo Myllynen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuusto, 21.10.2024, § 158

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Päätösehdotus oli

Joonas Kivirannan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Joonas Kiviranta, Kimmo Myllynen

Kokouskäsitely

Atanas Aleksovski ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Kannatus: Anne-Mari Jussila.

Valtuusto päätti yksimielisesti, että asia jätetään pöydälle.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 179, 18.11.2024

Yhdyskuntalautakunta, § 238, 10.09.2024

Kaupunginhallitus, § 377, 30.09.2024

Kaupunginvaltuusto, § 159, 21.10.2024

§ 179

Valtuustoaloite julkisten saniteettitilojen lisäämiseksi keskustaan kesäkaudelle - Antti Moisander ym.

TRE:4715/10.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 179

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Infrahallintapäällikkö Kimmo Myllynen, puh. 040 806 4794, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Antti Moisanderin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Asia jäi pöydälle 21.10.2024 kokouksessa.

Tiedoksi

Antti Moisander, Kimmo Myllynen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 10.09.2024, § 238

Valmistelijat / lisätiedot:
Tietäväinen Milko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Antti Moisanderin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Antti Moisander ja 12 muuta valtuutettua esittävät valtuustoaloitteessaan 13.6.2022, että kaupunki selvittää mahdollisuuden hankkia kesäkaudelle Tampereellakin yleisötapahtumista tuttuja, kevytrakenteisiä saniteettitarvikkeita suosituimmille ulkoilualueille vähintään suurimpien yleisötapahtumien ajaksi. Kohde-esimerkkinä aloitteessa on mainittu Koskipuisto. Aloitteessa on esitetty, että ilkvallan ja väärinkäytösten minimoimiseksi tulisi myös pääsymaksun optio pitää avoimena.

Aloitetta on perusteltu sillä, että kaupungin puistot ovat kesäisin hyvin suosittuja ajanviettopaikkoja ja erityisesti juhlien, kuten vappu, yhteydessä keskustan julkiset saniteettitilat ovat osoittautuneet täysin riittämättömiksi. Perusteluissa on myös tuotu esille, että keskusta-alueella on ainoastaan kourallinen julkisia wc-tiloja, mistä seuraa yleisöjuhlissa yleisten ulkoilualueiden sotkemista ja puisto- sekä torialueita ympäröivien liiketilojen häirintää.

Asian taustoittamiseksi kaupunki toteaa, että nykyisin Tampereella on käytössä keskustan alueella tai sen lähetyvillä yhteensä noin 10 yleisökäymälää. Ydinkeskustassa yleisökäymälöitä sijaitsee Kirjastonpuistossa, Koskipuistossa ja Sorsapuistossa. Lisäksi Laukontorilla ja Tammelantorilla on käytössä yleisökäymälät. Yleisillä alueilla sijaitsevat yleisökäymälät ovat maksuttomia ja kesäaikaan ne aukeavat aamuyön tai aamun tunteina ja ovat avoinna iltaan tai puolille öin asti.

Tampereella käytössä olevien yleisökäymälöiden pelkkä hankintahinta ilman asennus- ja käyttöönottokustannuksia on lähihistoriassa ollut edullisimmillaan noin 30 000 euroa (alv 0 %), jolla on saatu hankittua siirtokelpoinen, aiemmin käytössä ollut ja myöhemmin tehdaskunnostettu käymälärakennus. Keskusta-alueella sijaitsevan, kiinteärakenteisen yleisökäymälän tyypillinen ylläpidon vuosikustannus on suuruusluokkaa 20 000 euroa (noin 1 500–2 000 euroa/kk).

Yleisökäymälöihin kohdistuu runsaasti ilkvallaa sen ollessa jopa viikoittaista. Töhryjä on pahimmillaan lattiasta kattoon ja ilkvallaa ilmenee myös muun muassa pintojen naarmuttamisena. Lisäksi käymälöistä löytyy huumeneuloja. Kesäaikaan käymälät tarkastetaan ja siistitään kolme kertaa päivässä – jatkuvalla puhtaanapidolla ja huoltotoimenpiteillä ne saadaan yleensä pidettyä tyydyttävässä käyttökunnossa. Kesäaikaan lähes kaikilla kaupungin yleisistä uimarannoista on käytettävissä maksuton wc-tila. Uimarannoilla sijaitsevat käymälät ovat usein kevytrakenteisia, joskin kiinteät saniteettitilat isoimmilla uimarannoilla ovat yleistyneet merkittävästi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

viimeisen kymmenen vuoden aikana. Esimerkiksi Pyynikin suositulle uimarannalle on rakennettu korkealaatuinen huoltorakennus käymälöineen. Lisäksi osaan kaupungin satamista ja järvi- sekä luontovirkistyskohteista on kesäkaudelle hankittu kevytrakenteisiä käymälärakennuksia.

On selvää, että julkisten yleisökäymälöiden verkosto ei yksistään ole riittävä palvelemaan asiakastarpeita suurten yleisötapahtumien aikaan eikä verkostoa ole näitä tilanteita varten mitoitettukaan. Kaupunki arvioi, että nykyisin tapahtumien järjestäjät lähtökohtaisesti varaavat riittävästi käymälöitä palvelemaan asiakkaita. On selvää, että käymälöiden määrä, tai ennemminkin jonotusaika, on yksi keskeisistä asiakaskokemukseen vaikuttavista tekijöistä tapahtuman onnistumista arvioitaessa.

Vappu on siinä mielessä poikkeuksellinen tapahtuma, että sillä ei ole järjestäjää (vrt. esim. festivaalit ja konsertit). Tämän vuoksi kaupunki on vappuisin toimittanut keskusta-alueelle, Koskipuistoon ja sen lähiympäristöön, useampia kevytrakenteisiä käymälöitä. Aiemmin kaupunki on myös kokeillut keskusta-alueen suosituimmissa puistoissa kevytrakenteisiä käymäläratkaisuja. Käymälöihin kohdistui yöaikaan niin mittavassa laajuudessa ilkeävaltaa, että korjauskustannusten lisäksi palveluun muodostui niin merkittäviä käyttökatkoja, että käytännössä kaupungille ei jäänyt muuta vaihtoehtoa kuin luopua tällaisesta keskusta-alueen käymäläverkoston kesäaikaisesta laajentamisesta.

On selvää, että kiinteärakenteiset yleisökäymälät ja nämä tilapäiskäymälät eivät yksistään riitä palvelemaan tilanteissa, jossa keskusta-alueella liikkuu tuhatpäin ihmisiä. Tapahtumajärjestäjien toimittamien ja kaupungin yleisökäymälöiden ohella on huomioitava, että wc-tiloja sijaitsee käytännössä lähes kaikissa kahviloissa ja ravintoloissa, kuten myös esimerkiksi kauppakeskuksissa ja tavarataloissa. Saniteettitilojen käyttö on näissä usein maksutonta, joskin esimerkiksi kahvilat ja ravintolat saattavat veloittaa muilta kuin niiden asiakkailta saniteettitilojen käytöstä maksun, jota voitaneen pitää tyypilliseltä suuruudeltaan (0,50–1 euroa) varsin kohtuullisena.

Aloitteessa viitattuun option kevytrakenteisten saniteettitilojen pääsymaksusta tai ylipäätään yleisökäymälöiden maksullisuuteen kaupunki ei tällä aloitteeseen laaditulla vastauksella sinänsä ota kantaa, mutta toteaa tarkastelujensa pohjalta, että markkinoilla on nykyisin tarjolla maksullisen käytön mahdollistavia lukitusratkaisuja ainakin kiinteärakenteisiin käymälöihin. Esimerkiksi Turussa keskusta-alueella on viime aikoina siirrytty maksullisiin yleisökäymälöihin. Tampereen kaupunki toteaa yleisinä huomioina, että myös käyttömaksun mahdollistavista lukitusjärjestelmistä aiheutuu kustannuksia ja toisaalta käymälöiden maksullisuus saattaisi lisätä mittavassa määrin ei-toivottua käyttäytymistä, esimerkiksi tarpeiden suorittamista luontoon.

Edellä kerrottuun perustuen kaupunki toteaa, että yleisökäymälöistä aiheutuvat kustannukset ovat mittavia ja palveluverkoston laajentamisen suhteen on oltava hyvin kriittinen. Sinänsä nykyinen yleisten alueiden

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

kunnossapitoon osoitettu määräraha saattaa mahdollistaa nykyiseen määrään nähden yksittäisten kevytrakenteisten lisäkäymälöiden toimittamisen keskusta-alueelle esimerkiksi vappuisin, mutta kaupungin kokemusten mukaan ilkvallan vuoksi pidempiaikainen käyttö ei tule kyseeseen. Kaupunki arvioi, että vaikka yleisökäymälöitä lisättäisiin merkittävä määrä yleisille alueille, niin tapahtumien aikaisesta häiriökäyttäytymisestä ei silti päästä eroon. Varmasti runsaasta tapahtumien aikaisesta ihmismäärästä on myös hyötyä keskusta-alueen yritysille, vaikka lieveilmionä erilaisia häiriöitä ilmeneekin.

Vastaus aloitteeseen on valmisteltu yhteistyössä kaupungin ja Tampereen Infra Oy:n asiantuntijoiden kanssa.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 30.09.2024, § 377

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Antti Moisanderin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Antti Moisander, Kimmo Myllynen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuusto, 21.10.2024, § 159

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätösehdotus oli

Antti Moisanderin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Antti Moisander, Kimmo Myllynen

Kokouskäsitely

Atanas Aleksovski ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Kannatus: Anne-Mari Jussila.

Valtuusto päätti yksimielisesti, että asia jätetään pöydälle.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 180, 18.11.2024

Kaupunginhallitus, § 393, 07.10.2024

Kaupunginvaltuusto, § 160, 21.10.2024

§ 180

Valtuustoaloite epäasiallisen käytöksen ja häirinnän kitkemiseksi kaupungin luottamustoimielimissä – Inna Rokosa ja Sofia Julin

TRE:5980/01.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 180

Valmistelija / lisätiedot:
Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Johtava juristi Riikka Viitaniemi, puh. 050 526 3225, kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, suunnittelija Miia-Hannele Vuori, puh. 044 423 5109 ja yhdenvertaisuuskoordinaattori Mikko Ala-Kapee, puh. 040 515 6166, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimiston johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Inna Rokosan ja Sofia Julinin valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Kokouskäsitteily

Jukka Gustafsson poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana, varavaltuutettu Kalle Kallio saapui kokoukseen.

Perustelut

Asia jäi pöydälle 21.10.2024 kokouksessa.

Tiedoksi

Inna Rokosa, Sofia Julinen, Mikko Ala-Kapee, Riikka Viitaniemi, Taina Lehmuskoski, Jaakko Laurila

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Sofia Julin ja Inna Rokosa

Kaupunginhallitus, 07.10.2024, § 393

Valmistelijat / lisätiedot:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Klami Laura

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Inna Rokosan ja Sofia Julinin valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Inna Rokosa ja Sofia Julin ovat 29.8.2022 jättämässään aloitteessaan esittäneet, että Tampereen kaupunki ottaa käyttöön häirintäyhdyshenkilöt kaupungin luottamustoimielimissä. Kyseisiin tehtäviin valitut henkilöt voisivat aloitteessa ehdotetun mukaisesti olla esimerkiksi luottamushenkilöitä tai viranhaltijoita. Häirintäyhdyshenkilön tehtävänä olisi neuvoa ja tukea epäasiallista kohtelua tai häirintää kohdanneita luottamushenkilöitä. Lisäksi esitetään sen rinnalle mahdollisuutta ilmoittaa häirinnästä anonyymien lomakkeen kautta.

Tampereen kaupunginvaltuusto on 13.11.2017 hyväksynyt ja 29.8.2022 § 109 tarkentanut kaupungin eettisiä toimintaperiaatteita. Periaatteet on laadittu henkilöstön ja luottamushenkilöiden kanssa ja kaikkien kaupungin toimijoiden odotetaan noudattavan niitä. Hyväksytyjen eettisten periaatteiden mukaisesti kaupungin johto, esihenkilöt ja luottamushenkilöt näyttävät käytöksellään hyvää esimerkkiä henkilöstölle. Eettisiin periaatteisiin lisättiin vuonna 2022 esimerkiksi luottamushenkilön huoneentaulu, minkä mukaisesti, mikäli puheenjohtaja havaitsee epäasiallista käytöstä, on hänen tehtävänä ottaa asia käsittelyyn välittömästi.

Kaupunginhallituksen hyväksymän hyvä hallinto- ja johtamistapa sekä sisäinen valvonta -määräyksen mukaisesti kaupungin toiminnassa ei sallita epäasiallista käytöstä, kiusaamista tai häirintää missään muodossa. Epäasialliseen käytökseen puuttuminen on jokaisen, mutta erityisesti esimiesten ja luottamuselinten puheenjohtajien vastuulla. Tampereen kaupunki on lisäksi sitoutunut noudattamaan turvallisemman tilan periaatteita.

Tampereen kaupunginhallitus on hyväksynyt 30.1.2023 § 38 Tampereen kaupungin toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman vuosille 2023-2025. Suunnitelmaan on kirjattuna muun ohella että kaupungin luottamushenkilöiden ihmisoikeus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusosaamista edistetään koulutuksella, vastuutahona yhdenvertaisuussuunnitelmatyöryhmä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuustolle on kohdennettu lakiasiainyksikön organisoinnista koulutusta valtuuston iltakoulussa 18.9.2023 aiheella eettiset toimintatavat sekä iltakoulussa 29.1.2024 aiheella koulutus asiallisen kohtelun toimintamalleista. Koulutukset toteutettiin ulkoisten tahojen toimesta.

Työturvallisuuskeskuksen kuntaryhmä on julkaissut vuonna 2021 Epäasiallisen käytöksen käsitteleminen luottamuselimissä -oppaan. Oppaassa käsitellään muun muassa luottamuselimen roolia työnantajan edustajana, vastuita ja epäasiallisen kohtelun selvittämistä luottamuselimessä. Espoossa on valmisteilla Arvokas-ohje, jonka aiheena on Arvostava vuorovaikutus ja luottamushenkilöiden häirintätapausten käsitteleminen luottamustoimielimissä. Siinä annetaan toimintaohjeet toimielinten ja valtuustoryhmien puheenjohtajille ja varapuheenjohtajille.

Luottamushenkilöt eivät ole työsuhteessa kaupungille, jolloin heillä ei ole käytettävissä mahdollisissa häirintätilanteissa kaupungin työnantajaorganisaation puolesta työsuojeluvaltuutetun tai luottamusmiehen tukea. Näin ollen on perusteltua muodostaa malli yhteiselle toimintatavalla mahdollisissa häirintätilanteissa. Mallin työstämistä on tarpeen valmistella luottamushenkilöyhteistyössä.

Esitetään näin, että valmistellaan pormestarin päätettäväksi työryhmän asettamispäätös. Työryhmän tarkoituksena on edellä mainittujen periaatteiden, ohjeiden ja käytänteiden pohjalta miettiä toimintamalleja luottamushenkilöiden toimintakulttuurin kehittämiseksi sekä häirintätapausten käsittelemiseksi. Lähtökohtana toimintamallille on luottamushenkilövetoisuus. Perusteena erillisen pormestarin nimeämän työryhmän perustamiselle on se, että olemassa oleva yhdenvertaisuussuunnitelmatyöryhmä kokoontuu vain kaksi kertaa vuodessa. Erillisen työryhmän työskentelyä koordinoitaisiin kaupungin yhdenvertaisuuskoordinaattorin toimesta ja se koostuisi luottamushenkilöiden lisäksi valmistelua tukevista virkahenkilöistä.

Hallintosäännön 34 §:n mukaisesti pormestari päättää luottamushenkilötyöryhmien, sidosryhmien edustajia sisältävien työryhmien ja muiden tarpeelliseksi katsomiensa työryhmien nimeämisestä.

Tiedoksi

Inna Rokosa, Sofia Julinen, Mikko Ala-Kapee, Riikka Viitaniemi, Taina Lehmuskoski, Jaakko Laurila

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Sofia Julin ja Inna Rokosa

Kaupunginvaltuusto, 21.10.2024, § 160

Valmistelijat / lisätiedot:
Klami Laura

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätös

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Päätösehdotus oli

Inna Rokosan ja Sofia Julinin valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Inna Rokosa, Sofia Julinen, Mikko Ala-Kapee, Riikka Viitaniemi, Taina Lehmuskoski, Jaakko Laurila

Kokouskäsitely

Atanas Aleksovski ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Kannatus: Anne-Mari Jussila.

Valtuusto päätti yksimielisesti, että asia jätetään pöydälle.

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Sofia Julin ja Inna Rokosa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 181, 18.11.2024

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 126, 09.10.2024

Kaupunginhallitus, § 403, 21.10.2024

§ 181

Valtuustoaloite jäälätujen tekemistä koskevan lopettamispäätöksen arvioimiseksi uudelleen – Pia Viitanen ym.

TRE:1039/12.00.01/2024

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 181

Valmistelija / lisätiedot:
Savisaari Lauri

Valmistelijan yhteystiedot

Turvallisuuspäällikkö Henri Rikander, puh. 040 531 0828 ja liikunta- ja nuorisajohtaja Jukka Etu-Seppälä, puh. 050 342 2812, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pia Viitanen ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Pia Viitanen, Henri Rikander, Jukka Etu-Seppälä

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 09.10.2024, § 126

Valmistelijat / lisätiedot:
Etu-Seppälä Jukka

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Pia Viitanen ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Perustelut

Valtuutettu Pia Viitanen esittää 19.2.2024 yhdessä muiden valtuutettujen kanssa jättämässään aloitteessa, että jäälaturien tekemistä koskeva lopettamispäätös (TRE:1213/12.04.01/2023, liikunta- ja nuorisajohtaja 23.2.2023 § 34) arvioidaan uudelleen niin, että turvallinen jääratapalvelu olisi mahdollista tulevaisuudessakin.

Pia Viitanen ja muut valtuutetut perustelevat aloitettaan sillä, että järvilaturipalvelun lopettamisen sijasta kaupunki olisi voinut kehittää työn turvallisuutta, jäälaturien tekemisestä tulisi laatia läpinäkyvä riskiarviointi, riskitilanteet tulisi esittää faktoina ja tilastoina ja jääasiantuntijan tulisi arvioida riskitilanteet. Saadun tiedon pohjalta järvilaturien tekemiseen ja käyttämiseen voitaisiin laatia turvallisuusohjeet. Ohjeet käsittäisivät myös nykyisin ulkopuolisten urakoimat hiihtoladut ja retkiluistelureitit.

Valtuutetut viittaavat Kalervo Kummolan pormestariohjelmaan 2023–2026, jonka mukaan liikuntaolosuhteita tulee kehittää sekä omaehtoiseen liikkumiseen, että myös organisoituun liikkumiseen sopiviksi. Pormestariohjelman mukaan kaupungin tulee huolehtia virkistysalueverkostosta ja lähiluonnon saavutettavuudesta.

Valtuutetut perustelevat aloitettaan myös sillä, että päätöksen seurauksena huomattava määrä hiihtäjiä ja muita ulkoilijoita menetti harrastusmahdollisuutensa. Tasamaahiihtoa ja järvillä hiihtoa harrastavat monista eri syistä eri-ikäiset tamperelaiset. Erityisesti Hervannan alueen maastoladut ovat niin vaikeita, että monet hyväkuntoisetkaan hiihtäjät eivät halua mennä sinne. Jäille laturien oheen ajettavat kävelybaanat, joita vuosien ajan tehtiin, olisivat hyvä ratkaisu talvella käytyyn keskusteluun puuttuvista talvikävelyreiteistä.

Valtuutetut kiinnittävät huomiota siihen, että kaupunki ei ole tarjonnut harrastajille kelpollisia vaihtoehtoja järviladuille. Rinkimäiset 400 metrin puistoladut eivät riitä aikuisille hiihtäjille. Hervannan alueen järvillä järvilaturia oli yhteensä noin 20 kilometriä.

Valtuutetut tuovat esiin, että järvilaturipalvelu on selvästi tyypillinen palvelu, joka kaupungin tulisi järjestää. Järvilaturien ylläpito olisi merkittävä lisä virkistysalueverkostoon ja omaehtoiseen liikkumiseen. Esimerkiksi Hervannassa on kaikkiaan neljä järveä, joilla hiihtoa, kävelyä ja myös pyöräilyä on voinut aiemmin harrastaa turvallisesti ammattilaisten tekemillä laduilla. Nyt tasamaahiihtäjien ja järvilaturien käyttäjien yhdenvertaisuudesta ei ole huolehdittu.

Valtuutetut kiinnittävät huomiota siihen, että liikuntapalvelut on ilmoittanut keskittyvänsä maastolaturien kehittämiseen. Kuitenkaan esimerkiksi soiden käyttöä laturipohjana ei haluta selvittää. Mahdollisten suojelumääräysten vuoksi sitä ei liikuntapalvelujen näkemyksen mukaan kannata edes yrittää. Valtuutetut tuovat esiin, että tavanomaista olisi, että asiasta tehtäisiin ensin selvitys ja vasta sen jälkeen päätös.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Valtuutetut tuovat esiin vielä sen, että latujen turvallisuutta on tarkasteltu vain järvilatujen osalta. Valtuutetut kiinnittävät huomiota, että erityisesti Hervannan Suolijärven maastoladut ovat monelle käyttäjille liian vaativia raskaine nousuineen ja jyrkkine, jopa mutkaisine laskuineen. Laduilla voi olla myös hiekkaa ja kävijöiden aiheuttamia vaurioita.

Valtuutetut tuovat esiin myös sen, että vaikka ladut hiihdettiin Suolijärvelle porukalla, se ei ole pysyvä eikä käyttökelpoinen ratkaisu. Hiihtäjillä ei ole tietoa, taitoa, koneita eikä varoja. Halukkaita seuroja tai yrityksiä ei löydy kyseiseen tehtävään.

Palveluverkko

Liikunnan ja nuorison palveluryhmällä on hoidettavanaan 80 kilometriä valaistua latureittiä sekä saman verran erilaisia puisto- ja perhelatuja. Näiden määrä ei ole vähentynyt viime vuosina, vaan esimerkiksi juuri Hervannan alueella on valaistua latureittiä Vuoreksen suuntaan lisätty ja lisätään edelleen. Talvien muututtua olosuhteiltaan epätasaisimmiksi, on Kaupin urheilupuiston alueelle kehitetty säilö- ja tykkilumen avulla saavutettavaa latuverkostoa. Samaan aikaan on latuja tekevien määrää vähennetty, jolloin priorisointia on tehty niin, että hoidetaan ja kehitetään niitä latuolosuhteita ja keskitetään resurssit niihin olosuhteisiin, joissa olosuhteet saadaan pidettyä pisimpään. Valaistua latuverkkoa on viime vuosina levennetty, valaistus on uusittu sekä merkinnät uudistettu vastaamaan kuluttajaturvallisuuslain vaatimuksia. Hervannan ja Vuoreksen alueen maastolatuja hoidetaan kaikkina viikonpäivinä. Tällöin saadaan hoidettua valaistua latuverkosto. Huomioitavaa on, että alueen latujen hoidosta vastaa kaksi latujen hoitajaa, mutta mm. työehtosopimuksen mukaisten vapaapäivien vuoksi osan viikosta töissä on vain yksi työntekijä.

Jääladuista

Jääladut eivät ole olleet osa virallista latuverkostoa, vaan niitä on aiemmin tehty ylimääräisenä palveluna silloin, kun muiden latujen hoidolta on ehditty. Hoitokertojen välissä on voinut olla pitkiä aikajaksoja, eikä olosuhteita ole voitu seurata nykyisen lain mukaisesti. Toisaalta ilmaston lämmettyä on latuja saatu keskimäärin pidettyä avoinna vain joitakin päiviä talvessa. Nopeat säiden vaihtelut ovat tuoneet vaaratilanteita latuja tekeville, kun olosuhteet ovat muuttuneet ajokertojen välillä. Latujen tekeminen on ollut työntekijöille vapaaehtoista, niitä on tehty aina pareittain, eikä niiden tekemiseen ole käytetty työnjohdollista määräysvaltaa. Tämä ei kuitenkaan poista työnantajan vastuuta työturvallisuudesta. Liikunnan ja nuorison palveluryhmässä on erittäin pitkäaikainen kokemus latujen tekemisestä ja latujen osalta on viime vuosina tehty töitä olosuhteiden ja turvallisuuden parantamiseksi, jotta kuluttajaturvallisuuden velvoite tulee täytettyä.

Toiminnan turvallisuus

Ulkoilu- ja retkeilyreitteihin, luontopolkuihin ja muihin vastaaviin maastoreitteihin liittyviä turvallisuusvastuita voidaan palveluiden

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

käyttäjien osalta tarkastella kuluttajaturvallisuuslain ja siihen liittyvien Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) ohjeiden kautta. Näiden palveluiden tuottamiseen liittyvästä turvallisuudesta säännellään työturvallisuuslaissa.

Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011) on luonteeltaan yleislaki koskien kaikkia kulutustavaroita ja kuluttajapalveluita, joille ei ole erityislainsäädäntöä tai tarkempia turvallisuusvaatimuksia. Tyypillisiä soveltamisalaan kuuluvia palveluita ovat erilaiset kuluttajille tarjottavat vapaa-ajan palvelut ja hyvinvointipalvelut. Laki koskee muun muassa palveluntarjoajana toimivia yrityksiä ja kuntia.

Työturvallisuuslaki (738/2002) on pääosaltaan puitelaki, jota sovelletaan työ sopimuksen perusteella tehtävään työhön sekä virkasuhteessa tai siihen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa tehtävään työhön. Lain mukaan työnantajan tulee järjestelmällisesti tunnistaa työpaikan vaara- ja haittatekijät, poistaa tai korjata ne sekä arvioida jäljellä jäävien merkitys työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle.

Kuluttajaturvallisuuslain mukaan toiminnanharjoittajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että kulutustavarasta tai kuluttajapalvelusta ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Toiminnanharjoittajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kulutustavarasta ja kuluttajapalvelusta, ja hänen on arvioitava niihin liittyvät riskit.

Jäällä olevien latujen turvallisuus koostuu mm. latujen suunnittelusta ja rakentamisesta, latujen kunnossapidosta, käyttäjien opastamisesta, varoittamisesta, tiedottamisesta ja ohjeista hätätilanteissa toimimiseen.

Luonnonjäille tehtävien latujen turvallisuuden kannalta keskeisin seurattava ominaisuus on jään kantavuus, jota ei voida arvioida pelkästään paksuuden perusteella. Ilmastonmuutoksella ja sen seurauksilla on merkittäviä vaikutuksia jään rakenteeseen ja sitä kautta kantavuuteen. Olosuhteet voivat myös muuttua huomattavan nopeasti. Erityisesti luonnonjäille tyypilliset halkeamat muodostavat hankalasti arvioitavan turvallisuusriskin: lumipeitteen alla olevat halkeamat tulevat esiin vasta aurauksen tai harjauksen jälkeen.

Jään paksuutta on tarkkailtava useasta eri mittauspisteistä koko kauden ajan, jolloin latuja jäällä ylläpidetään. Latujen kunnossapitotöitä tekeville työntekijöillä on puolestaan oltava mukanaan ja yllään sellaiset varusteet, joilla on mahdollista päästä ylös avannosta ja joiden avulla voidaan hälyttää tarvittaessa apua.

Työturvallisuuden näkökulmasta jäänmittaus tulee tehdä kauden alussa aina parityöskentelynä valoisaan aikaan, eivätkä mittaajat saa kulkea jäällä vierekkäin, vaan välimatkaa tulee olla vähintään 10 metriä. Molemmilla mittaajilla pitää olla yllään seuraava varustus:

- pelastuspuku

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- jäänaskalit + merkinantopilli
- heittoliina jäihin putoamisen varalta.

Mittaukset tulee tehdä kairareijistä mittakepillä, mutta mikäli on oletettavaa, että jäässä on myös kohvajääkerroksia, pitää jäätä ottaa myös näytepaloja kantavuusarvion vahvistamiseksi. Näytepala otetaan joko jäänäyteporalla tai sahaamalla.

Mittauksia tulee tehdä vähintään kerran viikossa useista mittauspisteistä. Mittauksia tulee tehdä reitillä ja sen välittömässä läheisyydessä noin 100 metrin välein. Jään paksuus voi vaihdella huomattavasti lyhyilläkin etäisyyksillä mm. lumikerroksen paksuuden vaihteluista johtuen. Kauden aikana useiden päivien leutojen jaksojen jälkeen on jään paksuus mitattava samaan tapaan kuin kauden aloituksen yhteydessä. Keväällä jään tikkuuntumista, eli rakenteen muuttumista, tulee seurata kairauksilla ja näytepalojen avulla.

Jäällä työskentely vaatii erityistä perehtymistä ja edellyttää työnantajalta työturvallisuuslain mukaista työn vaarojen arviointia. Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle. Työturvallisuuslain systematiikasta ilmenee, että tunnistettu vaara tulee ensisijaisesti poistaa (välttää).

Työturvallisuuslaki edellyttää, että työ on järjestettävä siten, että mm. hukkumisen vaara on mahdollisimman vähäinen. Työpaikassa, jossa on veden varaan joutumisen johdosta hengen tai terveyden vaara, tulee sopivassa paikassa olla aina saatavissa pelastautumisvälineet. Työntekijöille on annettava tarpeelliset ohjeet hukkumisvaaran varalta.

Työntekijöitä pitää kouluttaa toimimaan poikkeustilanteessa omassa työssään (esim. avannosta ylös nousemisen harjoittelu tai työkoneen päältä/ohjaamosta poistuminen vedessä) ja heitä pitää opastaa toimimaan oikein havaitessaan jäällä loukkaantuneen henkilön. Ensiapukurssin suorittaminen on jäällä työskenteleville tarkoituksenmukaista. Yhteistyön harjoittelu pelastuslaitoksen kanssa on myös suositeltavaa loukkaantumistilanteiden varalta.

Uusien työntekijöiden perehdytys jäällä tehtäviin töihin pitää tehdä aina kokeneempien, jo aiempina talviliikuntakausina jäällä työtä tehneiden henkilöiden opastuksella. Parityöskentely on suositeltavaa. Apuun tulevaan tai apua järjestävään työntekijään pitää olla järjestettävissä esimerkiksi VHF-radiopuhelimen tms. turvapuhelimen avulla.

Jäälätkien osalta riskit on arvoitu lain mukaisesti ottaen huomioon niin kuluttajaturvallisuus, työturvallisuus kuin taloudelliset ja toiminnalliset resurssit. Jäälätkien ylläpitäminen ei ole ydintoimintaa ja panostukset olisivat epäsuhdassa muihin liikuntatuotteisiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksi
kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 21.10.2024, § 403

Valmistelijat / lisätiedot:
Savisaari Lauri

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli
Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Pia Viitasen ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kulttuuri- ja vapaa-
aikalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Tiedoksi
Pia Viitanen, Henri Rikander, Jukka Etu-Seppälä

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 182, 18.11.2024

Kaupunginhallitus, § 434, 04.11.2024

§ 182

Valtuustoaloite vaikutusarvioiden tekemiseksi järjestöjen ja muun kolmannen sektorin työn merkityksestä – Ulla-Leena Alppi ym.

TRE:3225/00.00.01/2024

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 182

Valmistelija / lisätiedot:

Savisaari Lauri

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelija Susanna Lundström, puh. 040 355 8745 ja ehkäisevän päihdetyön koordinaattori Johanna Heine, puh. 040 195 1709, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Ulla-Leena Alpin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Ulla-Leena Alppi, Lauri Savisaari, Jaakko Laurila, Johanna Heine, Kirsi Nurmio, Tiia Heinäsuo, Outi Lehtinen, Sampo Terho, Jaana Leppäkorpi, Venla Moisala, Päivi Niskanen, Tatjaana Julin, Tuula Mikkonen, Kaisa Björn, Tommi Liimatta, Krista Kurppa, Lotta Harsunen, Susanna Lundström

Liitteet

1 Valtuustoaloite

2 Järjestöedustamon koonti avustusyhteisöjen ja järjestöjen näkökulmista

---

Kaupunginhallitus, 04.11.2024, § 434

Valmistelijat / lisätiedot:

Savisaari Lauri

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Ulla-Leena Alpin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Ulla-Leena Alppi ja 38 muuta valtuutettua esittävät 3.6.2024 jättämässään valtuustoaloitteessa, että osana vuoden 2025 talousarvion valmistelua käynnistetään perusteelliset vaikutusarviot järjestöjen ja koko kolmannen sektorin työn merkityksestä ja vaikutuksista tamperelaisten hyvinvointiin.

Ulla-Leena Alppi ym. näkevät vaikutusarvioinnin tekemisen tarpeelliseksi, jotta voidaan käydä arvokeskustelua siitä, miten merkittävää työtä useat sosiaali-, terveys-, lapsi-, nuoriso-, eläkeläis-, kulttuuri-, liikunta- ja muut järjestöt tekevät. Arvokeskustelun tarpeellisuutta perustellaan aloitteessa sillä, että jatkossa Tampereen kaupungin avustusten merkitys tulee kasvamaan valtionavustusten heiketessä. Alppi ym. huomauttavat, että Tampereella järjestöavustusten taso on viime vuosina pysynyt suunnilleen ennallaan, vaikka toki inflaatio on syönyt niiden arvoa.

Selvityksen tekeminen järjestöjen toimintaedellytyksistä on tarpeellinen. Tampereen strategiassa tavoitteeksi on asetettu yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytysten vahvistaminen. Tampereen kaupungin avustusmäärärahoihin ei kuitenkaan ole odotettavissa merkittäviä korotuksia kaupungin haasteellisen taloustilanteen takia, joten toteutuessaan valtionavustusten leikkauksilla tulee olemaan suuri vaikutus järjestöjen toimintaan Tampereella.

Tampereen kaupungin avustustoiminnan työryhmä tulee laatimaan helmikuun 2025 loppuun mennessä selvityksen, jossa tarkastellaan Tampereen kaupungin avustustoimintaa ja sillä saatuja vaikutuksia sekä ylipäätään järjestöjen toimintaedellytyksiä Tampereella. Selvityksessä on mahdollista tarkastella myös vuodelle 2025 toteutuneita valtionavustusleikkauksia ja niiden kohdentumista tamperelaisiin toimijoihin. Selvitys valmistuu alkuvuoden 2025 aikana ja sen tuloksia käsitellään kaupunginvaltuuston iltakoulussa maaliskuussa. Valtionavustusleikkausten seurausten arviointia tulee kuitenkin jatkaa myös tulevana vuosina, mikäli hallitusohjelmassa suunnitellut asteittaiset valtionavustusleikkaukset toteutuvat.

Selvityksessä tullaan hyödyntämään myös Tampereen kaupungin avustushauista ja -raportoinneista syntyvää tietoa sekä kuulemaan järjestöjä verkostoissa ja erikseen järjestettävissä työpajoissa. Näitä tietoja täydennetään kyselyistä saatavilla tiedoilla. Tulevaisuudessa avustusjärjestelmä mahdollistaa aiempaa paremman avustustoiminnasta kertyvän tiedon hallinnan ja hyödyntämisen. Uusi avustusjärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön syksyllä 2025.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vastausta on valmisteltu sivistyspalveluissa yhteistyössä elinvoiman palvelualueen avustustoiminnan asiantuntijoiden kesken sekä kuultu järjestöedustamoita, seuraparlamenttia ja kulttuurikahvit-verkostoja. Järjestöedustamon kokoama lausunto on tämän asian liitteenä.

Tiedoksi

Ulla-Leena Alppi, Lauri Savisaari, Jaakko Laurila, Johanna Heine, Kirsi Nurmio, Tiia Heinäsuo, Outi Lehtinen, Sampo Terho, Jaana Leppäkorpi, Venla Moisala, Päivi Niskanen, Tatjaana Julin, Tuula Mikkonen, Kaisa Björn, Tommi Liimatta, Krista Kurppa, Lotta Harsunen, Susanna Lundström

Liitteet

1 Valtuustoaloite

2 Järjestöedustamon koonti avustusyhteisöjen ja järjestöjen näkökulmista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 183, 18.11.2024

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 87, 01.10.2024

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 127, 09.10.2024

Kaupunginhallitus, § 404, 21.10.2024

§ 183

Nuorisovaltuuston aloite sivistys- ja kulttuurilautakunnan alaisen nuorisajaoston perustamisesta Tampereen kaupunkiin

TRE:5988/12.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 183

Valmistelija / lisätiedot:
Linnamaa Reija

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Reija Linnamaa, puh. 040 572 9610, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annetut kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheita toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Lauri Savisaari, Reija Linnamaa, Hanna Karojärvi, Tampereen nuorisovaltuusto

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 01.10.2024, § 87

Valmistelijat / lisätiedot:
Linnamaa Reija

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:
Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Perustelut

Nuorisovaltuusto esittää 29.8.2022 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereen kaupungin organisaatioon olisi tarkoituksenmukaista perustaa sivistys- ja kulttuurilautakunnan alainen nuorisajaosto, jossa lasten ja nuorten asiat tulisivat nykyistä paremmin huomioiduiksi. Nuorisovaltuuston näkemyksen mukaan Tampereen kaupungin tulisi myös keskittää kaikki koulutukseen liittyvät palvelut yhden lautakunnan alaisuuteen. Valtuustoaloitteessa kaavailaan, että nuorisajaoston päätösvaltaan voisi siirtyä esimerkiksi nuorisopalveluita, nuorten avustuksia, koulutuksen valmistelua sekä muita mahdollisia nuoria koskevia asioita. Lisäksi jaosto voisi asettaa kaupungin lapsi- ja nuorisopolitiikalle tavoitteita ja toimia niiden seuraamista valvovana toimielimenä. Valtuustoaloitteen mukaan nuorisajaoston toiminnalle voitaisiin hakea verrokkia esimerkiksi Helsingin ja Espoon kaupungeista, joissa on nuorisajaostoa vastaava lautakunnan alainen toimielin.

Johtaja Reija Linnamaa:

Tampereen kaupunkiorganisaatiota haluttiin uudistaa hyvinvointialueiden aloituksen jälkeen siten, että aiempi laaja sivistys- ja kulttuurilautakunta jaettiin kahteen lautakuntaan 1.6.2023 alkaen. Tuolloin päätetyt uudet lautakunnat ovat kasvatusta ja opetuslautakunta ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. Kasvatusta ja opetuslautakunnan tehtävänä on järjestää varhaiskasvatusta ja esiopetusta sekä perusopetusta. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelulautakunnan tehtävänä on järjestää kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut sisältäen taiteen perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön palvelut. Myös kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan suuntaviivojen määrittely ja ohjaus kuuluvat kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen lautakunnan tehtäviin.

Ison lautakunnan jakamista perusteltiin muun muassa tarpeella muodostaa oma kokonaisuutensa varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksesta, jotka ovat varsin vahvasti säädeltyjä tehtäväkokonaisuuksia. Kulttuurin ja vapaa-ajan tehtäväkenttään liittyy vähemmän lainsäädäntöä. Ratkaisun myös nähtiin nostavan kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunnan teemojen merkitystä sote-uudistuksen jälkeisessä kuntaorganisaatiossa sekä mahdollistavan luottamushenkilöiden syvällisen perehtymisen kunkin lautakunnan sisältöihin. Tehty lautakuntaratkaisu tukee osaltaan nuorten palvelujen kokonaisuuden tarkastelua.

Tampereen kaupungin johtamisjärjestelmässä toisen asteen koulutus on sijoittunut elinvoiman palvelualueelle. Ratkaisun taustalla on näkemys, että toisen asteen koulutuksella on vahva kytkentä kaupungin elinvoiman kehittämiseen, erityisesti työllisyys- ja elinkeinopalveluihin.

Tiedoksi

kaupunginhallitus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 09.10.2024, § 127

Valmistelijat / lisätiedot:
Linnamaa Reija

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:
Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.
Aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Perustelut

Nuorisovaltuusto esittää 29.8.2022 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereen kaupungin organisaatioon olisi tarkoituksenmukaista perustaa sivistys- ja kulttuurilautakunnan alainen nuorisajaosto, jossa lasten ja nuorten asiat tulisivat nykyistä paremmin huomioiduiksi. Nuorisovaltuuston näkemyksen mukaan Tampereen kaupungin tulisi myös keskittää kaikki koulutukseen liittyvät palvelut yhden lautakunnan alaisuuteen. Valtuustoaloitteessa kaavaillaan, että nuorisajaoston päätösvaltaan voisi siirtyä esimerkiksi nuorisopalveluita, nuorten avustuksia, koulutuksen valmistelua sekä muita mahdollisia nuoria koskevia asioita. Lisäksi jaosto voisi asettaa kaupungin lapsi- ja nuorisopolitiikalle tavoitteita ja toimia niiden seuraamista valvovana toimielimenä. Valtuustoaloitteen mukaan nuorisajaoston toiminnalle voitaisiin hakea verrokkia esimerkiksi Helsingin ja Espoon kaupungeista, joissa on nuorisajaostoa vastaava lautakunnan alainen toimielin.

Johtaja Reija Linnamaa:

Tampereen kaupunkiorganisaatiota haluttiin uudistaa hyvinvointialueiden aloituksen jälkeen siten, että aiempi laaja sivistys- ja kulttuurilautakunta jaettiin kahteen lautakuntaan 1.6.2023 alkaen. Tuolloin päätetyt uudet lautakunnat ovat kasvatusta ja opetuslautakunta ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. Kasvatusta ja opetuslautakunnan tehtävänä on järjestää varhaiskasvatusta ja esiopetusta sekä perusopetusta. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelulautakunnan tehtävänä on järjestää kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut sisältäen taiteen perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön palvelut. Myös kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan suuntaviivojen määrittely ja ohjaus kuuluvat kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen lautakunnan tehtäviin.

Ison lautakunnan jakamista perusteltiin muun muassa tarpeella muodostaa oma kokonaisuutensa varhaiskasvatuksesta ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

perusopetuksesta, jotka ovat varsin vahvasti säädeltyjä tehtäväkokonaisuuksia. Kulttuurin ja vapaa-ajan tehtäväkenttään liittyy vähemmän lainsäädäntöä. Ratkaisun myös nähtiin nostavan kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunnan teemojen merkitystä sote-uudistuksen jälkeisessä kuntaorganisaatiossa sekä mahdollistavan luottamushenkilöiden syvällisen perehtymisen kunkin lautakunnan sisältöihin. Tehty lautakuntaratkaisu tukee osaltaan nuorten palvelujen kokonaisuuden tarkastelua.

Tampereen kaupungin johtamisjärjestelmässä toisen asteen koulutus on sijoittunut elinvoiman palvelualueelle. Ratkaisun taustalla on näkemys, että toisen asteen koulutuksella on vahva kytkentä kaupungin elinvoiman kehittämiseen, erityisesti työllisyys- ja elinkeinopalveluihin.

Tiedoksi

kaupunginhallitus

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Kaupunginhallitus, 21.10.2024, § 404

Valmistelijat / lisätiedot:
Linnamaa Reija

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annetut kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Lauri Savisaari, Reija Linnamaa, Hanna Karojärvi, Tampereen nuorisovaltuusto

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 184, 18.11.2024

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 88, 01.10.2024

Elinvoima- ja osaamislautakunta, § 110, 09.10.2024

Kaupunginhallitus, § 405, 21.10.2024

§ 184

Nuorisovaltuuston aloite koulujen säännöllisestä yhteisöllisestä toiminnasta

TRE:2275/12.00.01/2024

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 184

Valmistelija / lisätiedot:
Savisaari Lauri, Salmi Pekka

Valmistelijan yhteystiedot

Nuorisopalvelujohtaja Tiina-Liisa Vehkalahti, puh. 040 806 3239, johtaja, ammatillinen koulutus Kirsi Viskari, puh. 040 037 6420, opetusjohtaja Ulla Ojalampi, puh. 050 428 3044, etunimi.sukunimi@tampere.fi, lukiokoulutuksen johtaja Mari Aalto, puh. 040 187 4593, etunimi.sukunimi1@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annetut kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto, Ulla Ojalampi, Kristiina Järvelä, Riikka Kolkkala, Tiina-Liisa Vehkalahti, Mari Aalto, Kirsi Viskari, Laura-Leena Leiwo, Tuula Hoivaala, Henna Välimäki, Heidi-Maria Kallio

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 01.10.2024, § 88

Valmistelijat / lisätiedot:
Viskari Kirsi, Ojalampi Ulla-Maija, Aalto Mari, Vehkalahti Tiina-Liisa

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus oli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nuorisovaltuustolle annetaan vastauksena perustelutekstissä oleva lausunto.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi.

Perustelut

Nuorisovaltuuston 22.4.2024 kaupunginvaltuuston kokouksessa jättämässä aloitteessa nostetaan esiin huoli nuorten mielenterveydestä ja kouluarjen vaikutuksista siihen. Aloitteessa toivotaan kouluihin ja oppilaitoksiin lisää yhteisöllistä toimintaa, jonka järjestämiseen ja johon osallistumiseen tulisi olla mahdollisimman matala kynnyks. Aloitteessa todetaan, että jo pienelläkin panostuksella yhteisölliseen toimintaan voi olla merkittävä vaikutus ja sillä voidaan osoittaa, että nuorista välitetään myös opintosuorituksien ulkopuolella. Nuorisovaltuusto haluaakin, että Tampereen kaupunki velvoittaa koulujaan järjestämään joka toinen viikko jotain mukavaa ja rentoa tekemistä koulupäivän aikana opiskelun täyteen arjen rinnalle. Toimintaa voisivat aloitteen mukaan järjestää sekä oppilaat ja opettajat tai jokin ulkopuolinenkin taho, kuten esimerkiksi seurakunnat tai järjestöt.

Nuorisovaltuuston aloitteeseen annetaan alla olevat ja yhtenä kokonaisuutena käsiteltävät perusopetuksen, nuorisopalveluiden, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen vastineet.

Perusopetus

Nuorisovaltuuston aloite on tärkeä ja ajankohtainen. Nuorisovaltuusto kantaa huolta siitä, että nuoret kokevat koulunkäyntinsä yksipuoliseksi ja raskaaksi ja siksi koulujen yhteisöllisyyteen tulisi panostaa merkittävästi nykyistä enemmän.

Keväällä 2023 tehdyn kouluterveyskyselyn mukaan joka viides perusopetuksen oppilaista ja kolmasosa tytöistä koki itsensä uupuneiksi. Koulu-uupumus jaetaan kolmeen osa-alueeseen: uupumus, kyynisyys ja riittämättömyys. Uupumusasteisessa väsymyksessä väsymys ei mene pois nukkumalla ja kouluasiat pyörivät koko ajan mielessä. Kyyninen suhtautuminen koulunkäyntiin ilmenee negatiivisena suhtautumisena opiskeluun ja kouluinstituutioon. Kyynisyys ennustaa koulupudokkuutta, jopa syrjäytymistä. Riittämättömyyden kokemuksessa opiskelun tavoitteet laskevat ja alisuoriudutaan.

Koulu-uupumus on vakava ilmiö. Kasvatustieteen professori Katariina Salmela-Aron (2011) mukaan tutkimukset ovat osoittaneet, että sekä uupumus että masentuneisuus ovat jossain määrin pysyviä ilmiöitä, mutta jatkuessaan koulu-uupumus voi johtaa masentuneisuuteen. Salmela-Aron mukaan koulu-uupumukseen vaikuttavat monet asiat. Keskeiset tekijät ovat toisaalta nuoren motivaatioon liittyvät asiat ja toisaalta nuoren sosiaalinen ympäristö – kolmen k:n kolmio: koulu, koti ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

kaverit. (Lähteenä käytetty: Salmela-Aro, K. (2011) Mikä nuoria liikuttaa? Uupumuksesta intoon. Tieteessä tapahtuu 29 (4–5). <https://journal.fi/tt/article/view/4246>)

Koulu vaikuttaa yhteisöllisyyteen, kaverisuhteisiin ja yhdessä tekemiseen. Yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemukset vahvistavat koulun yhteisöllisyyttä. Lämmin ja myönteinen opettaja–oppilassuhde on yhteydessä oppilaan kouluun sitoutumiseen. Vuoden 2023 Kouluterveyskyselyn mukaan moni oppilas on kokenut, että opettajalla on liian vähän aikaa heille. Yhtenä hyvän opettajan ominaisuutena on pidetty innostusta. Innostunut opettaja on innostunut sekä opettamastaan aiheesta että itse opettamisesta. On muun muassa todettu, että innostunut opettaja toimii opiskelijälähtöisesti ja hyödyntää monipuolisia tapoja opettaa ja voi näin herättää opiskelijan kiinnostuksen opiskeluun.

Koulu-uupumus lisääntyy helposti ryhmissä, joissa on voimakasta kilpailua ja puuttuu toisten tukemisen ilmapiiri. Positiivinen suhtautuminen koulunkäyntiin, innostus, sitoutuminen ja aikaansaamisen tunne ovat vahvoja suojatekijöitä koulu-uupumusta vastaan. Sen sijaan, että korostaisimme koulu-uupumusta, olisi tärkeää keskittyä positiiviseen suhtautumiseen koulunkäyntiin ja nuoren vahvaan itsetuntoon.

Tampereen perusopetuksessa tarjotaan jo tällä hetkellä melko monipuolisesti muutakin tekemistä kuin luokassa opiskelemista:

- Koulut suunnittelevat lukuvuosittain paljon erilaisia opintoretkeä ja tutustumiskäyntejä koulun lähialueille. Osa luokista toteuttaa mahdollisuuksien mukaan leirikouluja.
- 7.–9. luokkien oppilaille toteutetaan työelämään tutustumisen jaksoja yhteistyössä lähialueen yritysten ja muiden työnantajien kanssa.
- Taidekaari on Tampereen kaupungin perusopetukseen sidottu kulttuurikasvatusohjelma. Vakiintunut toiminta ulottuu varhaiskasvatuksen viisivuotiaista peruskoulun yhdeksäsluokkalaisiin.
- Taidetestaajat on Suomen suurin kulttuurikasvatusohjelma, joka tarjoaa kaikille Suomen kahdeksasluokkaisille ja heidän opettajilleen 1–2 vierailua lukuvuodessa korkealaatuisen taiteen pariin.
- Luontokoulu Korento tavoittaa vuosittain noin 5 000 varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lasta ja nuorta koko päivän monialaisissa luontokoulupäivissä. Etusijalla ovat 4. ja 7.luokat. Lisäksi luontokoulu tukee opettajia vuosittain erilaisilla koulutuksilla.
- Lupa liikkua – Lupa harrastaa on Tampereen kaupungin toimintamalli, jonka avulla tuetaan ja kannustetaan lapsia liikkumaan varhaiskasvatuksesta peruskoulun loppuun saakka. Tällä hetkellä Tampereella toimii noin 350 tätä toimintamallia hyödyntävää ryhmää.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Oppilaskuntien tavoitteena on kannustaa oppilaita vaikuttamaan kouluyhteisön asioihin. Osaavassa ja monipuolisessa oppilaskuntatoiminnassa oppilaat pääsevät luomaan ja kehittämään koulun toimintakulttuuria avoimeksi ja vuorovaikutteiseksi.
- Tukioppilastoiminnan ydintä ovat nuorten osallisuus, kouluhyvinvointi ja kiusaamisen ennaltaehkäisy. Tukioppilaat voivat tutustuttaa oppilaita toisiinsa, esitellä koulua uusille oppilaille, järjestää tapahtumia ja tempauksia, pyytää yksinäisiä mukaan ja puuttua kiusaamiseen.
- Tämä lisäksi perusopetuksen kouluihin on rekrytoitu yli 40 kouluvalmentajaa. Kouluvalmentajien työ on opetushenkilöstöön sitomatonta työtä, joka pitää sisällään monipuolista yksilö- sekä yhteisöllistä työtä yhteistyössä opiskeluhuollon, opettajien ja nuorisopalveluiden kanssa. Kouluvalmentajien työskentely- ja toimintamallit vaihtelevat hieman koulun ja oppilaiden tarpeen mukaan, mutta yhteistä on oppilaiden kohtaaminen ja saatavilla olo nopeasti.

Koulujen yhteisöllistä toimintakulttuuria kehitetään edelleen aktiivisin toimenpitein perusopetuksessa. Kouluille on laadittu arviointityökaluksi Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat, joiden uusittu malli otetaan käyttöön kouluissa tänä syksynä (2024). Koulut arvioivat työkalulla omaa yhteisöllistä toimintakulttuuriaan muun muassa osallisuuden ja vuorovaikutuksen osa-alueilla. Oppilaiden osallisuus ja vaikutusvaltaisuus koulun toiminnassa ovat yksi portaiden tavoitteista ja oppilaiden aktiiviseen osallistumiseen on laadittu käytännön toimintaesimerkkejä. Portaissa mainittu oppilaiden keskinäinen vuorovaikutus pohjautuu turvallisemman tilan periaatteisiin, joiden laatiminen luokkakohtaisesti yhdessä oppilaiden kanssa on myös yksi perusopetuksen lukuvuosisuunnitelman painopistealueista.

Perusopetusjohto on käsitellyt tämän nuorisovaltuuston aloitteen sisällön yhdessä rehtorien kanssa rehtorikokouksessa 28.8.2024. Rehtorit vievät viestin toiveesta säännöllisen yhteisöllisen toiminnan lisäämisestä koulujen henkilöstölle, oppilaskunnalle ja oppilaille.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut kiittää nuorisovaltuustoa erittäin tärkeästä, ajankohtaisesta ja merkityksellisestä aloitteesta. Nuorisopalveluissa olemme samaa mieltä siitä, että yhteisöllisyyden systemaattinen tukeminen koulussa on yksi parhaimpia (ja myös kustannustehokkaimpia) tapoja parantaa lasten ja nuorten hyvinvointia, tukea nuorten jaksamista ja mielenterveyttä sekä ennaltaehkäistä yksinäisyyttä, ulkopuolelle jäämistä ja kiusaamista. Kuten aloitteessakin todetaan, yhteisöllisyyden tukeminen on parhaimmillaan nimenomaan arjen pieniä asioita, eikä vaadi aina spektaakkeleja tai suuria tapahtumia. Tampereella tämä tarve on hyvin tunnistettu ja sen ansiosta meillä on jo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

kaikissa Tampereen yläkouluissa ja osassa alakoulujakin kouluvalmentajia palkattu juuri tähän työhön. Nuorisopalveluiden työn painopiste on nuorten vapaa-ajalla, eli koulun jälkeen sekä viikonloppuisin ja loma-aikoina tapahtuvassa toiminnassa. Teemme tiivistä yhteistyötä myös koulujen ja kouluvalmentajien kanssa ja työntekijämme osallistuvat eri kouluilla muun muassa ryhmäytyksiin ja erilaisiin koulu yhteistyön muotoihin kuten ryhmien tai tapahtumien järjestämiseen.

Nuorisopalvelut on mielellään yhteistyössä edistämässä koulujen yhteisöllistä arkea ja takaamassa koulupäivän jälkeiselle ajalle lisää mahdollisuuksia yhteisölliseen ja turvalliseen tekemiseen.

Toinen aste

Ammatillinen koulutus

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu kiittää nuorisovaltuustoa tärkeän asian esiin nostamisesta ja jakaa huolen nuorten jaksamisesta.

Ammatillisessa koulutuksessa arjen oppimisympäristöt ja opiskelutavat vaihtelevat. Pääasiassa opiskelu tapahtuu toiminnallisesti työsaleissa erilaisia harjoitustehtäviä tehden vaihtelevissa oppimisympäristöissä ja osan opiskeluaikaa erilaisissa alan työpaikoissa ja -työyhteisöissä työelämän osaamista hankkien. Nuoret opiskelevat henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti omaa alaansa, joten heidän opiskeluympäristönsä ovat erilaisia ja opiskeluarki monipuolista.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredun opiskelijat kokevat Amis-palautteiden perusteella kuuluvansa opiskeluyhteisöön ja kouluterveyskyselyn 2023 mukaan opiskelijat viihtyvät ammatillisessa koulutuksessa parhaiten ja kokevat koulu-uupumusta vähiten. Valtaosa nuorista kokee kuuluvansa ryhmään tai koulu yhteisöön. Oppimisyhteisön kokee hyvänä 78 % pojista ja 55 % tytöistä. Osallisuuden koki erittäin heikoksi noin 10 % opiskelijoista. Yksinäisyyden kokemus on tytöillä yleisempää kuin pojilla. Työtä opiskelijoiden osallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi tuleekin tehdä koko ajan.

Tredun strategisen ohjelman kestävä elämäntapaa koskeva keskeinen tavoite on hyvinvoiva yhteisö. Tredu tarjoaa opiskelijoille turvallisen ympäristön osaamisen kehittämiseen ja toimii osallisuutta sekä hyvinvointia vahvistaen monin eri tavoin. Tredu mahdollistaa opiskelijoille vaihtelevia teoria- ja käytännönharjoituksia erilaisissa oppimisympäristöissä, erilaisia tapahtumia, monipuolista toimintaa ja moniammatillisia palveluja ja kohtaamisia opiskelupäivien aikana. Toiminta vaihtelee eri kampuksilla, mutta tavoitteet ovat kaikille samat. Tredun yhteisöllinen toimintakulttuuri sekä Tredun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusfoorumi- sekä opiskelijafoorumitoiminta tukevat positiivisen opiskeluilmapiiirin ylläpitämistä ja yhteisön hyvinvointia. Lisäksi opettajat ja ohjaushenkilöstö tukevat yhteistyössä opiskelijoiden hyvinvointia ja opintojen etenemistä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tredun opiskeluhuoltosuunnitelmassa linjataan Tredun yhteisöllisen opiskeluhuollon toimenpiteet, joita tarkennetaan kampuskohtaisesti. Yhteisöllinen opiskeluhuolto pitää sisällään oppilaitoksen toimintakulttuurin ja toimet, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta, ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä esteettömyyttä.

Tredun kampuksilla vietetään teemaviikkoja, esimerkiksi Hyvinvointi virtaa -viikko ja Kestävän kehityksen teemaviikko, sekä järjestetään yhteisiä tapahtumia ja tempauksia, kuten starttipäivät, ryhmäytymispäivät ja päättäjäistapahtumat. Vaihtelua arkeen tuovat Virtaa opiskelijoiden koulupäiviin -pajat, jotka tarjoavat opiskelijoille mahdollisuuden maksuttomaan harrastamiseen kädentaitojen ja ammattiosaamisen parissa sekä keskellä koulupäivää että koulupäivän jälkeen. Tredussa järjestetään moninaista harrastus- ja muuta pajatoimintaa muun muassa ensimmäisen vuoden opiskelijoiden voimavarapaja, kokkipaja, hopeaketjupaja, Kestävän elämäntavan lähettilääksi -paja, musapaja, lukujamit, neulontapaja, draamapaja, rap-työpaja, kuntosali- ja liikuntapaja sekä luovan kirjoittamisen paja.

Kohtaamo on opiskelijoiden avoin kohtaamispaikka. Kohtaamoon voi mennä juttelemaan mieltä askarruttavista asioista henkilöstön ja vierailijoiden kanssa. Kohtaamon vierailijoita ovat esimerkiksi erilaiset harrastustoimijat, eri yhdistykset ja järjestöt. Kohtaamo -toiminta tukee kampuksella järjestettävää yhteisöllistä toimintaa ja tapahtumia, joiden tavoitteena on tukea hyvinvointia ja tuoda erilaisia virikkeitä opiskelijoiden arkeen. Yhteistyötä tehdään myös Pakolaisnuorten tuki ry:n kanssa ja KÖLVI- ja NOVA -toiminnassa tavoitteena tukea osallisuutta ja kotoutumista.

Tredun opiskelijakuntaan kuuluvat kaikki Tredun opiskelijat ja opiskelijakuntatoiminnan tavoitteena on lisätä hyvinvointia koko oppilaitoksessa, edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä. Opiskelijakunta- ja tuutor-toiminnan puitteissa suunnitellaan ja toteutetaan opiskelijoiden toiveiden mukaisia ajankohtaisia tapahtumia kuten aamukahvitilaisuudet ja virkistäytymisiltapäivät esim. lettukestien merkeissä sekä Pride-tapahtumat ja Amisgaalat. Opiskelijat ovat järjestäneet myös erilaisia teemapäiviä ja -viikkoja, tapaamisia, paneelikeskusteluja, opintomatkoja, ryhmäytymis- ja koulutusleirejä sekä starttipajoja uusille opiskelijoille sekä muita pajoja ja esim. tempauksia liittyen ruokala- ja WC-käyttäytymiseen sekä sähkötupakointiin sisätiloissa. Opiskelijakunnat koordinoivat School to Belong -ohjelman jalkautumista kampuksille, jonka puitteissa pyritään tunnistamaan ja ennaltaehkäisemään nuorten yksinäisyyttä ja tarjoamaan tukea esimerkiksi koulutusten muodossa. Opiskelijakunta on kehittänyt myös kaverituutor-toimintaa.

Tredussa panostetaan vahvasti yhteisöllisyyden vahvistamiseen ja opiskelijoiden hyvinvointiin myös hanketyönä esim. Pidetään yhtä,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistaminen 2024–2025, Ankkuritoiminnasta apua ja tukea II asteelle sekä Opiskelijan äänellä -hankkeissa.

Yhteenvedona Tredun ammatillisen koulutuksen osalta voidaan todeta, että Tredussa tarjotaan jo nykyisellään merkittävän paljon vaihtelevaa toimintaa opiskelutäyteen arjen rinnalle. Tredussa kannustetaan opiskelijoita ja henkilöstöä järjestämään tavoitteellisesti yhteisöllistä toimintaa ja tapahtumia jatkossakin. Tredun johtoryhmä on huomionnut nuorisovaltuuston esityksen valtuustoaloitteen käsittelyn yhteydessä.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutus kiittää nuorisovaltuustoa ajankohtaisesta ja tärkeästä aloitteesta. Lukiokoulutuksessa olemme samaa mieltä nuorisovaltuuston kanssa yhteisöllisyyttä edistävän ja opiskelijoiden hyvinvointia tukevan toiminnan tarpeellisuudesta.

Lukiokoulutus jakaa nuorisovaltuuston huolen opiskelijoiden uupumisesta, mielen hyvinvoinnin haasteista sekä koulujen yhteisöllisyydestä. Yksiköiden koko on kasvanut, mikä aiheuttaa sen, että kaikki eivät tunne toisiaan. Tämä on näkynyt sekä kouluterveyskyselyiden että lukiokoulutuksen omien kyselyiden tuloksissa. Näistä syistä yhteisöllisyys onkin noussut yhdeksi painopisteeksi lukiokoulutuksessa.

Jokaisessa lukiokoulutuksen yksikössä on tehty jo pitkän aikaa yhteisöllisyyttä edistävää työtä. Yhteisölliset opiskeluhuoltoryhmät pohtivat ja suunnittelevat säännöllisesti lukioiden yhteisöllisyyttä lisäävää toimintaa. Lukioiden perinteiset juhlat ja tapahtumat kuten vanhojen tanssit ja penkkarit lisäävät yhteisöllisyyttä. Lukioon kiinnittyminen on yhteisöllisyyden näkökulmasta oleellista. Aloittavia opiskelijoita ryhmytetään eri tavoin, muun muassa järjestämällä ryhmätysiltapäiviä, koulusuunnistuksia ja leikkimielisiä kilpailuita. Muualta muuttaneille järjestetään pienryhmätoimintaa. Opintojaksojen alussa opiskelijat tutustuvat toisiinsa ryhmyttävillä menetelmillä. Tämä on merkittävässä roolissa yhteisöllisyyden edistämisessä ja kouluun kiinnittymisessä, sillä ryhmän kokoonpano vaihtelee lukiolaisella jokaisella oppitunnilla. Tätä kehitetään voimakkaasti koko ajan kouluttamalla henkilöstöä. Ryhmänohjaajat tapaavat opiskelijoitaan viikoittain ryhmänohjaustuokioissa. Opiskelijakunnan hallituksen järjestämät tapahtumat ja teemaviikot sekä erilaisten tuutorien järjestämä säännöllinen ohjelma piristävät lukioarkea. Lukioissa on aktiivista kerhotoimintaa, jota ohjaavat sekä opettajat että opiskelijat. Erilaiset projektit ja kansainvälisyshankkeet lisäävät omalta osaltaan yhteisöllisyyttä.

Lukiokoulutuksessa on tunnistettu selkeä lisätarve yhteisölliselle työlle, joten kaupungin lukioissa kehitetään yhteisöllisyyttä monivuotisen hankkeen avulla. Hankkeen tavoitteena on lisätä matalan kynnyksen osallistavaa välituntitoimintaa sekä kehittää helposti kopioitavia menetelmiä lukioiden yhteisöllisyyden käyttöön.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Välituntiolohuonetoiminta on viikoittaista. Kun halutaan vaikuttavaa toimintaa, se vaatii aina eri tahojen yhteistyötä ja koordinointia. Yhteisölliset opiskeluhuoltoryhmät ovat tässä tärkeässä roolissa.

Nuorisovaltuusto pyytää aloitteessaan kaupunkia velvoittamaan, että jokaisessa koulussa järjestetään yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa vähintään joka toinen viikko. Lukiokoulutuksessa tämä jo toteutuu, mutta yhteisöllistä työtä kehitetään jatkuvasti työryhmissä. Työryhmiin osallistuu henkilöstön lisäksi myös opiskelijoita, sillä heidän roolinsa yhteisöllisyyttä lisäävän toiminnan lisäämisessä on erityisen tärkeä.

Yhteisöllinen arki vaatii aina yhteistyötä henkilöstön, opiskelijoiden ja muiden tahojen välillä eikä se synny itsestään. Lukiokoulutus onkin satsannut tähän ja yhteisöllistä toimintaa kehitetään jatkuvasti myös tulevaisuudessa.

Tiedoksi

kaupunginhallitus, nuorisovaltuusto

Kokouskäsitely

Arttu Vuori saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Esittelijä muutti päätösehdotuksensa muotoon:

Nuorisovaltuustolle annetaan vastauksena perustelutekstissä oleva lausunto.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi.

Puheenjohtaja hyväksyi muutetun päätösehdotuksen asian käsittelyn pohjaksi.

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Elinvoima- ja osaamislautakunta, 09.10.2024, § 110

Valmistelijat / lisätiedot:

Viskari Kirsi, Ojalampi Ulla-Maija, Aalto Mari, Vehkalahti Tiina-Liisa

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuustolle annetaan vastauksena perustelutekstissä oleva lausunto.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi.

Perustelut

Nuorisovaltuuston 22.4.2024 kaupunginvaltuuston kokouksessa jättämässä aloitteessa nostetaan esiin huoli nuorten mielenterveydestä ja kouluarjen vaikutuksista siihen. Aloitteessa toivotaan kouluihin ja oppilaitoksiin lisää yhteisöllistä toimintaa, jonka järjestämiseen ja johon osallistumiseen tulisi olla mahdollisimman matala kynnys. Aloitteessa todetaan, että jo pienelläkin panostuksella yhteisölliseen toimintaan voi olla merkittävä vaikutus ja sillä voidaan osoittaa, että nuorista välitetään myös opintosuorituksien ulkopuolella. Nuorisovaltuusto haluaakin, että Tampereen kaupunki velvoittaa koulujaan järjestämään joka toinen viikko jotain mukavaa ja rentoa tekemistä koulupäivän aikana opiskelun täyteen arjen rinnalle. Toimintaa voisivat aloitteen mukaan järjestää sekä oppilaat ja opettajat tai jokin ulkopuolinenkin taho, kuten esimerkiksi seurakunnat tai järjestöt.

Nuorisovaltuuston aloitteeseen annetaan alla olevat ja yhtenä kokonaisuutena käsiteltävät perusopetuksen, nuorisopalveluiden, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen vastineet.

Perusopetus

Nuorisovaltuuston aloite on tärkeä ja ajankohtainen. Nuorisovaltuusto kantaa huolta siitä, että nuoret kokevat koulunkäyntinsä yksipuoliseksi ja raskaaksi ja siksi koulujen yhteisöllisyyteen tulisi panostaa merkittävästi nykyistä enemmän.

Keväällä 2023 tehdyn kouluterveyskyselyn mukaan joka viides perusopetuksen oppilaista ja kolmasosa tytöistä koki itsensä uupuneiksi. Koulu-uupumus jaetaan kolmeen osa-alueeseen: uupumus, kyynisyys ja riittämättömyys. Uupumusasteisessa väsymyksessä väsymys ei mene pois nukkumalla ja kouluasiat pyörivät koko ajan mielessä. Kyyninen suhtautuminen koulunkäyntiin ilmenee negatiivisena suhtautumisena opiskeluun ja kouluinstituutioon. Kyynisyys ennustaa koulupudokkuutta, jopa syrjäytymistä. Riittämättömyyden kokemuksessa opiskelun tavoitteet laskevat ja alisuoriudutaan.

Koulu-uupumus on vakava ilmiö. Kasvatustieteen professori Katariina Salmela-Aron (2011) mukaan tutkimukset ovat osoittaneet, että sekä uupumus että masentuneisuus ovat jossain määrin pysyviä ilmiöitä, mutta jatkuessaan koulu-uupumus voi johtaa masentuneisuuteen. Salmela-Aron mukaan koulu-uupumukseen vaikuttavat monet asiat. Keskeiset tekijät ovat toisaalta nuoren motivaatioon liittyvät asiat ja toisaalta nuoren sosiaalinen ympäristö – kolmen k:n kolmio: koulu, koti ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

kaverit. (Lähteenä käytetty: Salmela-Aro, K. (2011) Mikä nuoria liikuttaa? Uupumuksesta intoon. Tieteessä tapahtuu 29 (4–5). <https://journal.fi/tt/article/view/4246>)

Koulu vaikuttaa yhteisöllisyyteen, kaverisuhteisiin ja yhdessä tekemiseen. Yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemukset vahvistavat koulun yhteisöllisyyttä. Lämmin ja myönteinen opettaja–oppilassuhde on yhteydessä oppilaan kouluun sitoutumiseen. Vuoden 2023 Kouluterveyskyselyn mukaan moni oppilas on kokenut, että opettajalla on liian vähän aikaa heille. Yhtenä hyvän opettajan ominaisuutena on pidetty innostusta. Innostunut opettaja on innostunut sekä opettamastaan aiheesta että itse opettamisesta. On muun muassa todettu, että innostunut opettaja toimii opiskelijälähtöisesti ja hyödyntää monipuolisia tapoja opettaa ja voi näin herättää opiskelijan kiinnostuksen opiskeluun.

Koulu-uupumus lisääntyy helposti ryhmissä, joissa on voimakasta kilpailua ja joista puuttuu toisten tukemisen ilmapiiri. Positiivinen suhtautuminen koulunkäyntiin, innostus, sitoutuminen ja aikaansaamisen tunne ovat vahvoja suojatekijöitä koulu-uupumusta vastaan. Sen sijaan, että korostaisimme koulu-uupumusta, olisi tärkeää keskittyä positiiviseen suhtautumiseen koulunkäyntiin ja nuoren vahvaan itsetuntoon.

Tampereen perusopetuksessa tarjotaan jo tällä hetkellä melko monipuolisesti muutakin tekemistä kuin luokassa opiskelemista:

- Koulut suunnittelevat lukuvuosittain paljon erilaisia opintoretkeä ja tutustumiskäyntejä koulun lähialueille. Osa luokista toteuttaa mahdollisuuksien mukaan leirikouluja.
- 7.–9. luokkien oppilaille toteutetaan työelämään tutustumisen jaksoja yhteistyössä lähialueen yritysten ja muiden työnantajien kanssa.
- Taidekaari on Tampereen kaupungin perusopetukseen sidottu kulttuurikasvatusohjelma. Vakiintunut toiminta ulottuu varhaiskasvatuksen viisivuotiaista peruskoulun yhdeksäsluokkalaisiin.
- Taidetestaajat on Suomen suurin kulttuurikasvatusohjelma, joka tarjoaa kaikille Suomen kahdeksasluokkaisille ja heidän opettajilleen 1–2 vierailua lukuvuodessa korkealaatuisen taiteen pariin.
- Luontokoulu Korento tavoittaa vuosittain noin 5 000 varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lasta ja nuorta koko päivän monialaisissa luontokoulupäivissä. Etusijalla ovat 4. ja 7.luokat. Lisäksi luontokoulu tukee opettajia vuosittain erilaisilla koulutuksilla.
- Lupa liikkua – Lupa harrastaa on Tampereen kaupungin toimintamalli, jonka avulla tuetaan ja kannustetaan lapsia liikkumaan varhaiskasvatuksesta peruskoulun loppuun saakka. Tällä hetkellä Tampereella toimii noin 350 tätä toimintamallia hyödyntävää ryhmää.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Oppilaskuntien tavoitteena on kannustaa oppilaita vaikuttamaan kouluyhteisön asioihin. Osaavassa ja monipuolisessa oppilaskuntatoiminnassa oppilaat pääsevät luomaan ja kehittämään koulun toimintakulttuuria avoimeksi ja vuorovaikutteiseksi.
- Tukioppilastoiminnan ydintä ovat nuorten osallisuus, kouluhyvinvointi ja kiusaamisen ennaltaehkäisy. Tukioppilaat voivat tutustuttaa oppilaita toisiinsa, esitellä koulua uusille oppilaille, järjestää tapahtumia ja tempauksia, pyytää yksinäisiä mukaan ja puuttua kiusaamiseen.
- Tämä lisäksi perusopetuksen kouluihin on rekrytoitu yli 40 kouluvalmentajaa. Kouluvalmentajien työ on opetushenkilöstöön sitomatonta työtä, joka pitää sisällään monipuolista yksilö- sekä yhteisöllistä työtä yhteistyössä opiskeluhuollon, opettajien ja nuorisopalveluiden kanssa. Kouluvalmentajien työskentely- ja toimintamallit vaihtelevat hieman koulun ja oppilaiden tarpeen mukaan, mutta yhteistä on oppilaiden kohtaaminen ja saatavilla olo nopeasti.

Koulujen yhteisöllistä toimintakulttuuria kehitetään edelleen aktiivisin toimenpitein perusopetuksessa. Kouluille on laadittu arviointityökaluksi Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat, joiden uusittu malli otetaan käyttöön kouluissa tänä syksynä (2024). Koulut arvioivat työkalulla omaa yhteisöllistä toimintakulttuuriaan muun muassa osallisuuden ja vuorovaikutuksen osa-alueilla. Oppilaiden osallisuus ja vaikutusvaltaisuus koulun toiminnassa ovat yksi portaiden tavoitteista ja oppilaiden aktiiviseen osallistumiseen on laadittu käytännön toimintaesimerkkejä. Portaissa mainittu oppilaiden keskinäinen vuorovaikutus pohjautuu turvallisemman tilan periaatteisiin, joiden laatiminen luokkakohtaisesti yhdessä oppilaiden kanssa on myös yksi perusopetuksen lukuvuosisuunnitelman painopistealueista.

Perusopetusjohto on käsitellyt tämän nuorisovaltuuston aloitteen sisällön yhdessä rehtorien kanssa rehtorikokouksessa 28.8.2024. Rehtorit vievät viestin toiveesta säännöllisen yhteisöllisen toiminnan lisäämisestä koulujen henkilöstölle, oppilaskunnalle ja oppilaille.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut kiittää nuorisovaltuustoa erittäin tärkeästä, ajankohtaisesta ja merkityksellisestä aloitteesta. Nuorisopalveluissa olemme samaa mieltä siitä, että yhteisöllisyyden systemaattinen tukeminen koulussa on yksi parhaimpia (ja myös kustannustehokkaimpia) tapoja parantaa lasten ja nuorten hyvinvointia, tukea nuorten jaksamista ja mielenterveyttä sekä ennaltaehkäistä yksinäisyyttä, ulkopuolelle jäämistä ja kiusaamista. Kuten aloitteessakin todetaan, yhteisöllisyyden tukeminen on parhaimmillaan nimenomaan arjen pieniä asioita, eikä vaadi aina spektaakkeleja tai suuria tapahtumia. Tampereella tämä tarve on hyvin tunnistettu ja sen ansiosta meillä on jo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

kaikissa Tampereen yläkouluissa ja osassa alakoulujakin kouluvalmentajia palkattu juuri tähän työhön. Nuorisopalveluiden työn painopiste on nuorten vapaa-ajalla, eli koulun jälkeen sekä viikonloppuisin ja loma-aikoina tapahtuvassa toiminnassa. Teemme tiivistä yhteistyötä myös koulujen ja kouluvalmentajien kanssa ja työntekijämme osallistuvat eri kouluilla muun muassa ryhmäytyksiin ja erilaisiin koulu yhteistyön muotoihin kuten ryhmien tai tapahtumien järjestämiseen.

Nuorisopalvelut on mielellään yhteistyössä edistämässä koulujen yhteisöllistä arkea ja takaamassa koulupäivän jälkeiselle ajalle lisää mahdollisuuksia yhteisölliseen ja turvalliseen tekemiseen.

Toinen aste

Ammatillinen koulutus

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu kiittää nuorisovaltuustoa tärkeän asian esiin nostamisesta ja jakaa huolen nuorten jaksamisesta.

Ammatillisessa koulutuksessa arjen oppimisympäristöt ja opiskelutavat vaihtelevat. Pääasiassa opiskelu tapahtuu toiminnallisesti työsaleissa erilaisia harjoitustehtäviä tehden vaihtelevissa oppimisympäristöissä ja osan opiskeluaikaa erilaisissa alan työpaikoissa ja -työyhteisöissä työelämän osaamista hankkien. Nuoret opiskelevat henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti omaa alaansa, joten heidän opiskeluympäristönsä ovat erilaisia ja opiskeluarki monipuolista.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredun opiskelijat kokevat Amis-palautteiden perusteella kuuluvansa opiskeluyhteisöön ja kouluterveyskyselyn 2023 mukaan opiskelijat viihtyvät ammatillisessa koulutuksessa parhaiten ja kokevat koulu-uupumusta vähiten. Valtaosa nuorista kokee kuuluvansa ryhmään tai koulu yhteisöön. Oppimisyhteisön kokee hyvänä 78 % pojista ja 55 % tytöistä. Osallisuuden koki erittäin heikoksi noin 10 % opiskelijoista. Yksinäisyyden kokemus on tytöillä yleisempää kuin pojilla. Työtä opiskelijoiden osallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi tuleekin tehdä koko ajan.

Tredun strategisen ohjelman kestävä elämäntapaa koskeva keskeinen tavoite on hyvinvoiva yhteisö. Tredu tarjoaa opiskelijoille turvallisen ympäristön osaamisen kehittämiseen ja toimii osallisuutta sekä hyvinvointia vahvistaen monin eri tavoin. Tredu mahdollistaa opiskelijoille vaihtelevia teoria- ja käytännönharjoituksia erilaisissa oppimisympäristöissä, erilaisia tapahtumia, monipuolista toimintaa ja moniammatillisia palveluja ja kohtaamisia opiskelupäivien aikana. Toiminta vaihtelee eri kampuksilla, mutta tavoitteet ovat kaikille samat. Tredun yhteisöllinen toimintakulttuuri sekä Tredun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusfoorumi- sekä opiskelijafoorumitoiminta tukevat positiivisen opiskeluilmapiiirin ylläpitämistä ja yhteisön hyvinvointia. Lisäksi opettajat ja ohjaushenkilöstö tukevat yhteistyössä opiskelijoiden hyvinvointia ja opintojen etenemistä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tredun opiskeluhuoltosuunnitelmassa linjataan Tredun yhteisöllisen opiskeluhuollon toimenpiteet, joita tarkennetaan kampuskohtaisesti. Yhteisöllinen opiskeluhuolto pitää sisällään oppilaitoksen toimintakulttuurin ja toimet, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta, ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä esteettömyyttä.

Tredun kampuksilla vietetään teemaviikkoja, esimerkiksi Hyvinvointi virtaa -viikko ja Kestävän kehityksen teemaviikko, sekä järjestetään yhteisiä tapahtumia ja tempauksia, kuten starttipäivät, ryhmäytymispäivät ja päättäjäistapahtumat. Vaihtelua arkeen tuovat Virtaa opiskelijoiden koulupäiviin -pajat, jotka tarjoavat opiskelijoille mahdollisuuden maksuttomaan harrastamiseen kädentaitojen ja ammattiosaamisen parissa sekä keskellä koulupäivää että koulupäivän jälkeen. Tredussa järjestetään moninaista harrastus- ja muuta pajatoimintaa muun muassa ensimmäisen vuoden opiskelijoiden voimavarapaja, kokkipaja, hopeaketjupaja, Kestävän elämäntavan lähettilääksi -paja, musapaja, lukujamit, neulontapaja, draamapaja, rap-työpaja, kuntosali- ja liikuntapaja sekä luovan kirjoittamisen paja.

Kohtaamo on opiskelijoiden avoin kohtaamispaikka. Kohtaamoon voi mennä juttelemaan mieltä askarruttavista asioista henkilöstön ja vierailijoiden kanssa. Kohtaamon vierailijoita ovat esimerkiksi erilaiset harrastustoimijat, eri yhdistykset ja järjestöt. Kohtaamo -toiminta tukee kampuksella järjestettävää yhteisöllistä toimintaa ja tapahtumia, joiden tavoitteena on tukea hyvinvointia ja tuoda erilaisia virikkeitä opiskelijoiden arkeen. Yhteistyötä tehdään myös Pakolaisnuorten tuki ry:n kanssa ja KÖLVI- ja NOVA -toiminnassa tavoitteena tukea osallisuutta ja kotoutumista.

Tredun opiskelijakuntaan kuuluvat kaikki Tredun opiskelijat ja opiskelijakuntatoiminnan tavoitteena on lisätä hyvinvointia koko oppilaitoksessa, edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä. Opiskelijakunta- ja tuutor-toiminnan puitteissa suunnitellaan ja toteutetaan opiskelijoiden toiveiden mukaisia ajankohtaisia tapahtumia, kuten aamukahvitilaisuudet ja virkistäytymisiltapäivät esim. lettukestien merkeissä sekä Pride-tapahtumat ja Amisgaalat. Opiskelijat ovat järjestäneet myös erilaisia teemapäiviä ja -viikkoja, tapaamisia, paneelikeskusteluja, opintomatkoja, ryhmäytymis- ja koulutusleirejä sekä starttipajoja uusille opiskelijoille sekä muita pajoja ja esim. tempauksia liittyen ruokala- ja WC-käyttäytymiseen sekä sähkötupakointiin sisätiloissa. Opiskelijakunnat koordinoivat School to Belong -ohjelman jalkautumista kampuksille, jonka puitteissa pyritään tunnistamaan ja ennaltaehkäisemään nuorten yksinäisyyttä ja tarjoamaan tukea esimerkiksi koulutusten muodossa. Opiskelijakunta on kehittänyt myös kaverituutor-toimintaa.

Tredussa panostetaan vahvasti yhteisöllisyyden vahvistamiseen ja opiskelijoiden hyvinvointiin myös hanketyönä esim. Pidetään yhtä,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistaminen 2024–2025, Ankkuritoiminnasta apua ja tukea II asteelle sekä Opiskelijan äänellä -hankkeissa.

Yhteenvedona Tredun ammatillisen koulutuksen osalta voidaan todeta, että Tredussa tarjotaan jo nykyisellään merkittävän paljon vaihtelevaa toimintaa opiskelutäyteen arjen rinnalle. Tredussa kannustetaan opiskelijoita ja henkilöstöä järjestämään tavoitteellisesti yhteisöllistä toimintaa ja tapahtumia jatkossakin. Tredun johtoryhmä on huomionnut nuorisovaltuuston esityksen valtuustoaloitteen käsittelyn yhteydessä.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutus kiittää nuorisovaltuustoa ajankohtaisesta ja tärkeästä aloitteesta. Lukiokoulutuksessa olemme samaa mieltä nuorisovaltuuston kanssa yhteisöllisyyttä edistävän ja opiskelijoiden hyvinvointia tukevan toiminnan tarpeellisuudesta.

Lukiokoulutus jakaa nuorisovaltuuston huolen opiskelijoiden uupumisesta, mielen hyvinvoinnin haasteista sekä koulujen yhteisöllisyydestä. Yksiköiden koko on kasvanut, mikä aiheuttaa sen, että kaikki eivät tunne toisiaan. Tämä on näkynyt sekä kouluterveyskyselyiden että lukiokoulutuksen omien kyselyiden tuloksissa. Näistä syistä yhteisöllisyys onkin noussut yhdeksi painopisteeksi lukiokoulutuksessa.

Jokaisessa lukiokoulutuksen yksikössä on tehty jo pitkän aikaa yhteisöllisyyttä edistävää työtä. Yhteisölliset opiskeluhuoltoryhmät pohtivat ja suunnittelevat säännöllisesti lukioiden yhteisöllisyyttä lisäävää toimintaa. Lukioiden perinteiset juhlat ja tapahtumat, kuten vanhojen tanssit ja penkkarit lisäävät yhteisöllisyyttä. Lukioon kiinnittyminen on yhteisöllisyyden näkökulmasta oleellista. Aloittavia opiskelijoita ryhmytetään eri tavoin, muun muassa järjestämällä ryhmäytysiltapäiviä, koulusuunnistuksia ja leikkimielisiä kilpailuita. Muualta muuttaneille järjestetään pienryhmätoimintaa. Opintojaksojen alussa opiskelijat tutustuvat toisiinsa ryhmyttävillä menetelmillä. Tämä on merkittävässä roolissa yhteisöllisyyden edistämisessä ja kouluun kiinnittymisessä, sillä ryhmän kokoonpano vaihtelee lukiolaisella jokaisella oppitunnilla. Tätä kehitetään voimakkaasti koko ajan kouluttamalla henkilöstöä. Ryhmänohjaajat tapaavat opiskelijoitaan viikoittain ryhmänohjaustuokioissa. Opiskelijakunnan hallituksen järjestämät tapahtumat ja teemaviikot sekä erilaisten tuutoreiden järjestämä säännöllinen ohjelma piristävät lukioarkea. Lukioissa on aktiivista kerhotoimintaa, jota ohjaavat sekä opettajat että opiskelijat. Erilaiset projektit ja kansainvälisyshankkeet lisäävät omalta osaltaan yhteisöllisyyttä.

Lukiokoulutuksessa on tunnistettu selkeä lisätarve yhteisölliselle työlle, joten kaupungin lukioissa kehitetään yhteisöllisyyttä monivuotisen hankkeen avulla. Hankkeen tavoitteena on lisätä matalan kynnyksen osallistavaa välituntitoimintaa sekä kehittää helposti kopioitavia menetelmiä lukioiden yhteisöllisyyden käyttöön.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Välituntiolohuonetoiminta on viikoittaista. Kun halutaan vaikuttavaa toimintaa, se vaatii aina eri tahojen yhteistyötä ja koordinoitua. Yhteisölliset opiskeluhuoltoryhmät ovat tässä tärkeässä roolissa.

Nuorisovaltuusto pyytää aloitteessaan kaupunkia velvoittamaan, että jokaisessa koulussa järjestetään yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa vähintään joka toinen viikko. Lukiokoulutuksessa tämä jo toteutuu, mutta yhteisöllistä työtä kehitetään jatkuvasti työryhmissä. Työryhmiin osallistuu henkilöstön lisäksi myös opiskelijoita, sillä heidän roolinsa yhteisöllisyyttä lisäävän toiminnan lisäämisessä on erityisen tärkeä.

Yhteisöllinen arki vaatii aina yhteistyötä henkilöstön, opiskelijoiden ja muiden tahojen välillä, eikä se synny itsestään. Lukiokoulutus onkin satsannut tähän ja yhteisöllistä toimintaa kehitetään jatkuvasti myös tulevaisuudessa.

Tiedoksi

Tampereen nuorisovaltuusto

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Kaupunginhallitus, 21.10.2024, § 405

Valmistelijat / lisätiedot:
Savisaari Lauri, Salmi Pekka

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annetut kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto, Ulla Ojalampi, Kristiina Järvelä, Riikka Kolkkala, Tiina-Liisa Vehkalahti, Mari Aalto, Kirsi Viskari, Laura-Leena Leiwo, Tuula Hoivaala, Henna Välimäki, Heidi-Maria Kallio

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

§ 185

Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet

TRE:95/00.01.03/2024

Päätös

Puheenjohtaja totesi, että hallintosäännön 115 §:n mukaan aloitteena on jätetty seuraava valtuustoaloite:

Kokeilu nelipäiväisen työviikon mahdollistamiseksi Tampereen kaupungin työtehtävissä - Anne Liimola TRE:5355/01.00.01/2024

Perustelut

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä, valtuutetulla ja valtuutetun sijaan saapuneella varavaltuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloitteen jättämisestä tulee ilmoittaa sähköisesti sihteeristölle sähköpostiosoitteella valtuuston. sihteeristo@tampere.fi ennen kokouksen alkamista.

Liitteet

1 Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet 18.11.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

§ 186

Kokousraportit

TRE:96/00.02.01/2024

Päätös

Kokousraportit otettiin pöytäkirjaan liitteeksi.

Päätösehdotus oli

Kokousraportit otetaan pöytäkirjaan liitteeksi.

Liitteet

1 Kokousraportti 18.11.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 187, 18.11.2024

Kaupunginhallitus, § 444, 18.11.2024

§ 187

LISÄPYKÄLÄ: Eron myöntäminen maakuntavaltuuston varajäsenen luottamustoimesta sekä täydennysvaali

TRE:5105/00.00.03/2024

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 187

Valmistelija / lisätiedot:

Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Arto Grönroosin luottamustoimi Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä todettiin päättyneeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon uudeksi varajäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi valittiin Jouni Markkanen.

Päätösehdotus oli

Arto Grönroosin luottamustoimi Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä todetaan päättyneeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Kokouskäsitelmä

Marika Puolimatka ehdotti, että maakuntavaltuuston uudeksi varajäseneksi valitaan Jouni Markkanen. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi

Arto Grönroos, Valittu, Pirkanmaan liitto, Luottamushenkilömuutokset, luottamushenkilöpalkkiot.pirkanmaa(at)monetra.fi

Liitteet

1 Eroanomus Grönroos

(Verkkajulkisuus rajoitettu)

2 Eroanomuksen täydennys Grönroos

(Verkkajulkisuus rajoitettu)

Kaupunginhallitus, 18.11.2024, § 444

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Valmistelijat / lisätiedot:

Klami Laura

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Arto Grönroosin luottamustoimi Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä todetaan päättyneeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Asia käsitellään ylimääräisenä asiana valtuuston 18.11.2024 kokouksessa.

Perustelut

Maakuntavaltuuston varajäsen Arto Grönroos on 5.11.2024 saapuneella viestillä pyytänyt ero maakuntavaltuuston varajäsenen tehtävästä. Arto Grönroos on toiminut Antti Moisanderin varajäsenenä Pirkanmaan maakuntavaltuustossa.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Valtuusto on kokouksessaan 16.8.2021 § 127 nimennyt Tampereen kaupungin edustajat Pirkanmaan kuntien edustajainkokoukseen, joka on valinnut maakuntavaltuuston jäsenet toimikaudeksi. Pirkanmaan liiton perussopimuksen mukaan maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien kunnanvaltuustojen jäsenistä. Pirkanmaan liiton perussopimuksen 12 §:n mukaan, mikäli jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai muusta syystä eroaa valtuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi, siten että kuntalain 58, 59 ja 64 § toteutuvat.

Maakuntavaltuuston jäseniä ja varajäseniä valittaessa on otettava huomioon myös laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (4 a §), jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Asian käsittely ylimääräisenä valtuuston asiana on perusteltua luottamustoimissa tapahtuvien muutosten ajantasaisuuden varmistamiseksi.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Arto Grönroos, Valittu, Pirkanmaan liitto, Luottamushenkilömuutokset,
luottamushenkilopalkkiot.pirkanmaa(at)monetra.fi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 188, 18.11.2024

Kaupunginhallitus, § 449, 18.11.2024

§ 188

LISÄPYKÄLÄ: Eron myöntäminen maakuntavaltuuston varajäsenen luottamustoimesta sekä täydennysvaali

TRE:5255/00.00.03/2024

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 188

Valmistelija / lisätiedot:

Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Aarne Raevaaran luottamustoimi Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä todettiin päättyneeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon uudeksi varajäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi valittiin Arto Grönroos.

Päätösehdotus oli

Aarne Raevaaran luottamustoimi Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä todetaan päättyneeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Kokouskäsitelmä

Marika Puolimatka ehdotti, että maakuntavaltuuston uudeksi varajäseneksi valitaan Arto Grönroos. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi

Aarne Raevaara, Valittu, Pirkanmaan liitto, Luottamushenkilömuutokset, luottamushenkilopalkkiot.pirkanmaa(at)monetra.fi

Liitteet

1 Eroanomus Raevaara
(Verkkojulkisuus rajoitettu)

Kaupunginhallitus, 18.11.2024, § 449

Valmistelijat / lisätiedot:

Klami Laura

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Aarne Raevaaran luottamustoimi Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä todetaan päättyneeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Asia käsitellään ylimääräisenä asiana valtuuston 18.11.2024 kokouksessa.

Perustelut

Maakuntavaltuuston varajäsen Aarne Raevaara on 4.11.2024 saapuneella viestillä pyytänyt eroa maakuntavaltuuston varajäsenen tehtävästä. Aarne Raevaara on toiminut Joonas Kivirannan varajäsenenä Pirkanmaan maakuntavaltuustossa.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Valtuusto on kokouksessaan 16.8.2021 § 127 nimennyt Tampereen kaupungin edustajat Pirkanmaan kuntien edustajainkokoukseen, joka on valinnut maakuntavaltuuston jäsenet toimikaudeksi. Pirkanmaan liiton perussopimuksen mukaan maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien kunnanvaltuustojen jäsenistä. Pirkanmaan liiton perussopimuksen 12 §:n mukaan, mikäli jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai muusta syystä eroaa valtuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi, siten että kuntalain 58, 59 ja 64 § toteutuvat.

Maakuntavaltuuston jäseniä ja varajäseniä valittaessa on otettava huomioon myös laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (4 a §), jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Asian käsittely ylimääräisenä valtuuston asiana on perusteltua luottamustoimissa tapahtuvien muutosten ajantasaisuuden varmistamiseksi.

Päätöksen liite sisältää henkilötietoja, minkä johdosta sitä ei julkaista yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aarne Raevara, Valittu, Pirkanmaan liitto, Luottamushenkilömuutokset,
luottamushenkilopalkkiot.pirkanmaa(at)monetra.fi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginvaltuusto, § 189, 18.11.2024

Kaupunginhallitus, § 443, 18.11.2024

§ 189

LISÄPYKÄLÄ: Valtuutetun, kaupunginhallituksen varajäsenen, yhdyskuntalautakunnan jäsenen ja maakuntavaltuuston jäsenen luottamustoimen päättyminen

TRE:5071/00.00.03/2024

Kaupunginvaltuusto, 18.11.2024, § 189

Valmistelija / lisätiedot:

Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Antti Moisanderin luottamustoimi valtuutettuna, kaupunginhallituksen varajäsenenä, yhdyskuntalautakunnan jäsenenä sekä Pirkanmaan maakuntavaltuuston jäsenenä todettiin päättyneeksi.

Perussuomalaisen valtuustoryhmän uudeksi valtuutetuksi kutsuttiin 1. varavaltuutettu Jani Moisio.

Kaupunginhallituksen uudeksi varajäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi valittiin Marika Puolimatka.

Yhdyskuntalautakunnan uudeksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi valittiin nykyinen varajäsen Yrjö Schafeitel ja hänen tilalleen uudeksi varajäseneksi Pentti Hupanen.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon uudeksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi valittiin Arne Raevaara.

Päätösehdotus oli

Antti Moisanderin luottamustoimi valtuutettuna, kaupunginhallituksen varajäsenenä, yhdyskuntalautakunnan jäsenenä sekä Pirkanmaan maakuntavaltuuston jäsenenä todetaan päättyneeksi.

Kaupunginhallitukseen valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Yhdyskuntalautakuntaan valitaan uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon valitaan uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Mikäli varajäsenen paikka jää valinnan myötä tyhjäksi, valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kokouskäsitely

Marika Puolimatka ehdotti:

Kaupunginhallituksen uudeksi varajäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi valitaan Marika Puolimatka.

Yhdyskuntalautakunnan uudeksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi valitaan nykyinen varajäsen Yrjö Schafeitel ja hänen tilalleen uudeksi varajäseneksi Pentti Hupanen.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon uudeksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi valitaan Arne Raevaara.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja totesi Jani Moisioin menevän istumaan paikalle 63.

Tiedoksi

Antti Moisander, Valitut, Arne Raevaara, Jonna Koivumäki, Leeni Herrala, Juha Perämaa, Pirkanmaan liitto, Luottamushenkilömuutokset, luottamushenkilopalkkiot.pirkanmaa(at)monetra.fi

Liitteet

1 Eroanomus Moisander
(Verkojulkisuus rajoitettu)

Kaupunginhallitus, 18.11.2024, § 443

Valmistelijat / lisätiedot:
Klami Laura

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Antti Moisanderin luottamustoimi valtuutettuna, kaupunginhallituksen varajäsenenä, yhdyskuntalautakunnan jäsenenä sekä Pirkanmaan maakuntavaltuuston jäsenenä todetaan päättyneeksi.

Kaupunginhallitukseen valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Yhdyskuntalautakuntaan valitaan uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon valitaan uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Mikäli varajäsenen paikka jää valinnan myötä tyhjäksi, valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Asia käsitellään ylimääräisenä asiana valtuuston 18.11.2024 kokouksessa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Perustelut

Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuutettu Antti Moisander on ilmoittanut 1.11.2024 kaupungille saapuneella viestillä muuttavansa toiseen kuntaan 1.11.2024 lähtien. Siten hän menettää vaalikelpoisuutensa Tampereen kaupungin luottamustoimiin. Hän toimii kaupunginvaltuuston lisäksi kaupunginhallituksen varajäsenenä, yhdyskuntalautakunnan jäsenenä sekä Pirkanmaan maakuntavaltuuston jäsenenä.

Kuntalain 78 §:n mukaan luottamushenkilön menettäessä vaalikelpoisuutensa hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Valtuutetun osalta päätöksen tekee valtuusto.

Kuntalain 17 §:n mukaan, jos valtuutetun on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa, valtuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa valtuustoon jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen varavaltuutetun. Perussuomalaisten ensimmäinen varavaltuutettu on vuoden 2021 kuntavaalien perusteella Jani Moisio. Jani Moisio eronnut Perussuomalaisten valtuustoryhmästä 19.8.2024 ja liittynyt Tampereen Sosialidemokraattiseen valtuustoryhmään.

Varavaltuutettujen määrän jäädessä vajaaksi keskusvaalilautakunta määrää valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä uuden varavaltuutetun.

Kuntalain 73 §:ssä säädetään vaalikelpoisuudesta kunnanhallitukseen:

"Vaalikelpoinen kunnanhallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) välittömästi kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta;
- 4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä."

Vaalikelpoisuudesta lautakuntaan säädetään kuntalain 74 §:ssä seuraavaa:

"Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa."

Hallintosäännön 10 §:n mukaan lautakuntien jäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Myös lautakuntien varajäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Valtuusto on kokouksessaan 16.8.2021 § 127 nimennyt Tampereen kaupungin edustajat Pirkanmaan kuntien edustajainkokoukseen, joka on valinnut maakuntavaltuuston jäsenet toimikaudeksi. Pirkanmaan liiton perussopimuksen mukaan maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien kunnanvaltuustojen jäsenistä. Pirkanmaan liiton perussopimuksen 12 §:n mukaan, mikäli jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai muusta syystä eroaa valtuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi, siten että kuntalain 58, 59 ja 64 § toteutuvat.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4a §:n mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Asian käsittely ylimääräisenä valtuuston asiana on perusteltua luottamustoimissa tapahtuvien muutosten ajantasaisuuden varmistamiseksi.

Päätöksen liitteet sisältävät henkilötietoja, minkä johdosta niitä ei julkaista yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Antti Moisander, Valitut, Aarne Raevaara, Jonna Koivumäki, Leeni Herrala,
Juha Perämaa, Pirkanmaan liitto, Luottamushenkilömuutokset,
luottamushenkilopalkkiot.pirkanmaa(at)monetra.fi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kunnallisvalitus

§177

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisen ja kunnan jäsenen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on asetettu nähtäville, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kunnallisvalitus

§176, §187, §188, §189

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa muutosta hakea myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§172, §173, §174, §175, §178, §179, §180, §181, §182, §183, §184, §185, §186

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

-varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)